

ÅRSBERETNING 2011

Finansieringsselskapenes Forening

Leder har ordet

2011 ble resultatmessig ett godt år for medlemsselskapene til tross for økte innlånskostnader. Gjeldskrisen i Europa satte også sitt preg på økonomien i Norge ved at det blant annet var en mer avventende holdning i næringslivet til å foreta nye investeringer. Lavere vekst i leasingmarkedet har blitt kompensert av sterk vekst i utlån. Tapsutviklingen er under kontroll.

2011 har vært preget av gjeldskrisen i EU-landene. Norge er mindre rammet enn de fleste andre land og vår olje- og oljerelaterte industri opplevde en positiv utvikling med nye oljefunn. Eksportrettet industri opplevde derimot en svekkelse. Husholdningene er fortsatt lite berørt av problemene i resten av Europa. Flere av medlemsselskapene valgte imidlertid å nedjustere sine budsjetter.

Forventninger om økende aktivitet, optimisme og investeringslyst har ikke slått helt til i 2011. Det er stor usikkerhet om utviklingen for 2012 selv om stemningen generelt har blitt "noe lysere". Store deler av forbrukermarkedet har så langt i liten grad vært direkte berørt av krisen i Europa. Godt nybilsalg og økende etterspørsel etter bilfinansiering så vel som forbrukslån og jevnt høyt bruk av betalings- og kredittkort har gitt medlemsselskapene et godt år på privatsiden.

Bedriftenes investeringer i nye driftsmidler har til en viss grad blitt satt på vent siden begynnelsen av 2009. Selv om vi ser at den gryende optimisme i privatmarkedet har smittet noe over på bedriftslederne er det fortsatt en avventende holdning. Det er spesielt næringer innen eksportrettet industri som nå sliter på grunn av sterk krone. Innen transport og bygge- og anleggsnæringen har vi sett en positiv utvikling i 2011.

Selv med avventende holdninger i bedriftene har nye leasinginvesteringer tatt seg opp igjen i løpet av 2011 og vi ser en positiv trend inn i 2012. Medlemsselskapene opplevde en forbedring i mislighold og tap, og med fortsatt gode rentemarginer har året total sett gitt positive resultater for medlemsselskapene.

Samlet sett ble 2011 et godt år i en krevende tid, og medlemsselskapene står godt rustet til å styrke sin posisjon som finansieringskilde og bidra til at bedrifter og husholdninger får dekket sine finansieringsbehov.

Finansieringsselskapenes Forening skal gjøre sitt for å bidra til å legge forholdene best mulig til rette for at medlemsselskapene skal kunne utvikle sin virksomhet i et skiftende marked. Det innebærer blant annet å fortsette arbeidet med å sikre gode rammebetingelser for medlemsselskapene og følge utviklingen i det europeiske finansmarkedet på nært hold.

Myndighetenes videreføring av kontantinnsatskravet har reist betydelige utfordringer for de som tilbyr bilfinansiering. Finansieringsselskapenes Forening vil fortsette dialogen med Justisdepartementet med sikte på å få redusert kravet.

Det er fortsatt knyttet stor usikkerhet til videre utvikling, omfang og varighet av krisen i Europa og påvirkningen på norsk økonomi og våre medlemsselskapers virksomhet. 2012 blir uansett et spennende år hvor medlemsselskapene nok et år blir satt på prøve i forhold til å drive lønnsom og god forretning i et krevende marked.

Vi vil takke medlemsselskapene for et godt gjennomført arbeidsår, i visshet om at de står godt rustet til å fortsette å høste av mulighetene det nye året vil bringe.

Anne-Lise Løfsgaard

Adm. direktør

FINFO

Finansieringsselskapenes Forening skal være en naturlig interesseorganisasjon for alle finansieringsselskaper, banker og andre selskaper som driver med slik virksomhet i Norge. Gjennom høy kompetanse og markedskunnskap skal foreningen overfor omverdenen fremstå som en representant for bransjen, mens foreningen innad skal formidle kunnskap og bidra til en felles bransjekultur med sunn konkurranse selskapene i mellom.

Hovedtrekk

Hovedpunkter 2011

- Resultatmessig et godt år for finansieringsselskapene
- Rentemargin på et fortsatt høyt nivå og kontroll med mislighold og tap
- Investeringslysten delvis tilbake i næringslivet
- Privatmarkedet opprettholdt etterspørselen og sikret finansieringsvolumer godt over fjorårets nivå
- Forvaltningskapitalen øker igjen

Tall i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	2007	2008	2009	2010	2011
Rentenetto ¹⁾	3,5%	3,8%	4,9%	4,4%	4,1%
Driftsresultat før tap ¹⁾	2,6%	2,9%	2,9%	2,7%	2,4%
Tap ¹⁾	0,8%	0,9%	1,1%	0,9%	0,6%
Resultat av ordinær drift før skatt ¹⁾	1,7%	1,9%	1,9%	2,1%	2,1%
Tall i mrd kroner	2007	2008	2009	2010	2011
Resultat av ordinær drift før skatt ¹⁾	2611	3652	3619	3874	4227
Medlemsselskapenes samlede forvaltningskapital pr 31.12 ¹⁾²⁾	162,4	200,0	201,8	212,5	232,8
Nye leasinginvesteringer totalt	36,7	38,2	29,5	31,6	36,7
Nye leasinginvesteringer personbiler	7,0	7,0	6,5	9,5	10,6
Nye investeringer - andre utlån (billån og øvrig utlån)	32,3	30,0	27,9	28,9	32,0
Factoringomsetning inkl. bloc-factoring	133,6	147,2	126,8	117,9	126,9
Factoringutlån	8,4	7,8	5,6	5,6	5,8
Kredittkort, total omsetning (internasjonale og innenlandske)	41,2	53,7	57,9	64,7	80,9
Betalingskort, total omsetning (internasjonale)	34,0	37,7	36,5	38,9	41,9
Kortbaserte utlån og blancokreditter, utestående lånevolum	32,1	38,9	32,7	34,7	36,6

¹⁾Foreløpige tall for 2011
²⁾Forvaltningskapitalen for filialer er beregnet
Kilde: Finansieringsselskapenes Forening

Virksomhetsområdene

Leasing:

- Oppgang for leasingfinansiering av nye driftsmidler til næringslivet
- Sterk posisjon som finansieringsløsning for næringslivet
- Industrielt utstyr, maskiner og transport er i ferd å ta tilbake sin dominerende rolle som leasingobjekter
- Tilfredsstillende inntjening og lavere tap
- Redusert ordreserve inn i 2012 sammenlignet med et normalår

Bilfinansiering:

- Fortsatt økning for leasingfinansiering av personbiler
- Leasing av transportmidler på vei tilbake til nivået før finanskrisen
- Stort nybilsalg bidro til vekst i billån til privatpersoner
- Medlemsselskapene fortsatt dominerende finansieringskilde i bilmarkedet

Factoring:

- Dempet omsetning og utlån, og på et fortsatt lavt nivå
- Fakturamengde på nivå med de to foregående årene
- Nettbaserte factoringløsninger øker produktets attraktivitet blant bedriftene
- Oppmerksomhet om factoring som aktiv del av bedriftens finansstrategi

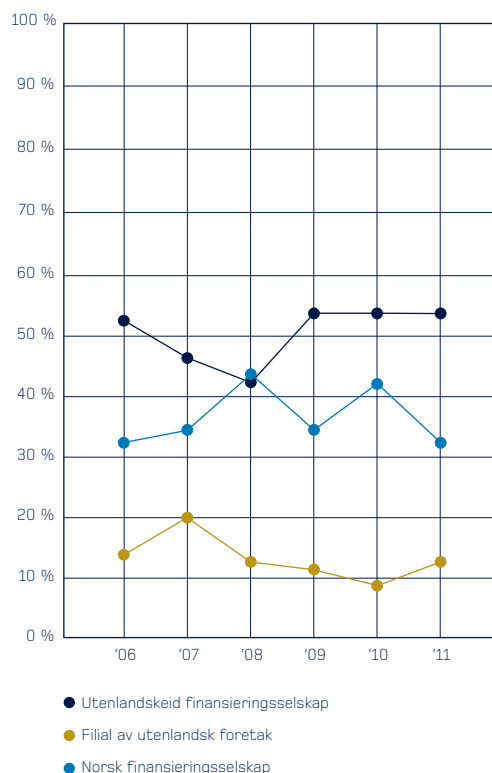
Kreditt- og betalingskort:

- Sterk økning i antall internasjonale betalings- og kredittkort og fortsatt omsetningsvekst
- Den kortbaserte utlånsveksten fortsatte i 2011
- Tapsprosenten redusert ytterligere
- Internasjonale kort brukes hyppigere
- Internasjonale kreditt- og betalingskort attraktive som betalingsmiddel og finansieringskilde

Året i korte trekk

Januar	Finanskriseutvalget legger frem sin rapport
Februar	Lignings ABC-leasing med nytt kapittel hvor leasing på viktige punkter er omskrevet
Mars	Ny mønsteravtale for leasing er ajourført Plikt til å registrere prisopplysninger i Finansportalen på høring
April	Forbrukerombudet har utarbeidet veiledning til Finansavtalelovens § 46 etter drøftelser med bransjen.
Mai	Morten Guldhaug valgt til ny styreformann på årsmøtet i Tromsø Forslag til ny finanslovgivning fremlagt av Banklovkommisjonen Revisjonsplikten opphevet for små selskaper
Juni	Ny bransjenorm for unormal slitasje på personbiler
Juli	Finanstilsynet lanserer et presedensregister – en samling av tilsynets vedtak av prinsipiell karakter Avklart at IFRS ikke skal anvendes for små foretak i Norge
September	Fordeling av inngående mva – problemstillingen er tatt opp med Finansdepartementet som har tilkjennegitt at en gjennomgang for å komme til mer forutsigbare og kontrollerbare regler vil bli prioritert
November	Positiv dom i Tingretten for leasingselskaper om sentrale problemstillinger som kan oppstå i forbindelse med konkurs. Rettsavgjørelse fastslår at konkursbo ikke kan ta beslag i leasingobjekters merverdier.
Desember	Nye rutiner for kontantandel for formidlede lån innført av selskapene Ny mønsteravtale om kopiering fremforhandlet mellom Finfo/FNO og Kopinor

Medlemsselskapenes utlånsvolum (andel fordelt på gruppe)

Kort om Finfo

FINFO (Finansieringsselskapenes Forening) er en bransjeforening for finansieringsselskaper som driver virksomhet i Norge. Medlemmer kan være finansieringsselskaper eller andre finansinstitusjoner med konsesjon i Norge som driver virksomhet innenfor områdene leasing, faktoring, lån mot salgspant, kredittkort, innløsningstjenester og annen forbrukerfinansiering.

Foreningen har også anledning til å oppta filialer etablert i Norge av utenlandske finansieringsselskaper eller andre finansinstitusjoner som driver virksomhet innenfor disse områdene. Det er en forutsetning for medlemskap at virksomheten står under tilsyn av Finanstilsynet eller

tilsvarende myndighet i utlandet, og er underlagt krav til egenkapital og regnskapsoffentlighet.

Foreningen dekker ca. 90 % av markedet og hadde ved utgangen av året 35 medlemmer – 22 norsketablerte foretak og 13 filialer av utenlandske kredittinstitusjoner. Foreningen ivaretar medlemmenes interesser overfor myndighetene og er høringsinstans for lovforslag som berører selskapenes virksomhet. Medlemmene ytes bistand i spørsmål av juridisk, regnskapsmessig og administrativ karakter. Foreningen er medlem i de europeiske organisasjonene Eurofinas og Leaseurope, og er dessuten medlem av Finansnæringens Hovedorganisasjon.

Medlemsselskapenes virksomhet 2011

Gjeldskrisen i Europa har satt sitt preg på 2011 med fortsatt forsiktig investeringslyst i næringslivet og dempet etterspørsel hos husholdningene. Medlemsselskapene fikk i 2011 økte nysalgsvolumer både i privatmarkedet og bedriftsmarkedet. Samlet forvaltningskapital økte og er igjen på et historisk høyt nivå. Samlet sett ble 2011 et godt år for medlemsselskapene med god rentemargin og bedre kontroll på mislighold og tap på utlån. Norsk og internasjonal økonomi viser tegn til fortsatt bedring inn i 2012, men medlemsselskapene må forvente nok et utfordrende år.

Hovedtrekk

Tilfredsstillende lønnsomhet

Med et samlet driftsresultat før skatt på 4,2 mrd. kroner ble 2011 et godt år for medlemsselskapene året sett under ett. Resultatet utgjorde 2,10 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) mot 2,07 prosent året før.

Markedet for finansieringsselskaper er sammensatt, og det er derfor store variasjoner mellom enkeltselskaper både når det gjelder resultat og balanse. Medlemsselskapene fikk samlet sett også i 2011 den relativt sett beste inntjeningen av alle grupper finansinstitusjoner.

Mislighold og tap på utlån under kontroll

Bokførte tap på utlån ble redusert ytterligere i 2011 og utgjorde 0,51 prosent av GFK mot 0,82 prosent året før. Brutto misligholdte lån pr. 30 dager utgjorde i følge Finanstilsynet 4,7 prosent av brutto utlån for de norske finansieringsselskapene ved utgangen av året, mot 5,6 prosent året før. Tapsomfanget vurderes å ligge på et forsvarlig nivå for medlemsselskapene.

Stabil forvaltningskapital og betryggende soliditet

Medlemsselskapene vokste med 10 prosent gjennom 2011 mot 5 prosent året før. Samlet beregnet forvaltningskapital utgjorde ved utgangen av året 232,8 mrd. kroner. Gjennomsnittlig kapitaldekning for de av medlemsselskapene som er aksjeselskaper var 12,2 prosent ved utgangen av 2011 mot 9,43 prosent året før. Myndighetenes minstekrav er 8 prosent.

Leasing

Investeringsvilje på vei tilbake

Leasingfinansiering av nye driftsmidler økte med hele 16 prosent på årsbasis som er en videre oppgang i forhold til fjoråret og endte på 36,7 mrd. kroner i 2011. Vi ser en økning innenfor alle områdene og med en spesielt sterk økning for transportmidler. Dette tyder på at investeringsviljen i næringslivet er noe større enn tidligere. Leasing av personbiler har fortsatt økningen fra i fjor, men ble noe mer beskjeden i år med 11,4 prosent.

Bredt spekter av leasingobjekter

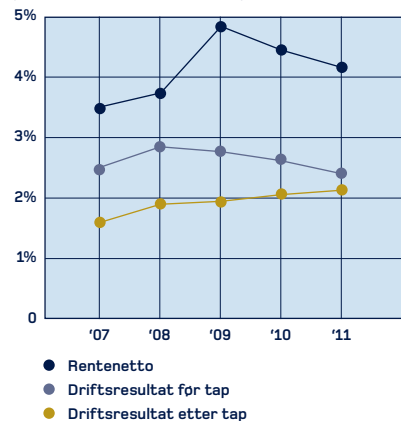
Medlemsselskapenes leasingportefølje økte med 5 prosent i 2011 etter en svak økning på 2 prosent i 2010. Porteføljen utgjorde 84,5 mrd. kroner ved slutten av året. Industrielt utstyr og maskiner utgjør 33 prosent av porteføljen, mens personbiler og landtransport følger deretter med henholdsvis 23 prosent og 28 prosent. Industrien og servicenæringen er de næringene som i størst grad benytter leasing til finansiering av driftsmidler.

Betydelig andel på leasing

Næringslivsinvesteringene i transportmidler, maskiner og utstyr i Norge utgjorde i følge Statistisk Sentralbyrå til sammen 115 mrd. kroner i 2011 (foreløpige tall) mot 110 mrd. kroner året før. Medlemsselskapene leasingfinansierte 32 prosent av disse investeringene, og har dermed en solid posisjon som finansieringskilde for næringslivet. Internasjonalt har denne finansieringsformen tradisjonelt hatt en sterkere posisjon enn i Norge, men de senere års utvikling viser at leasing har styrket sin posisjon som finansieringsform blant norske bedrifter.

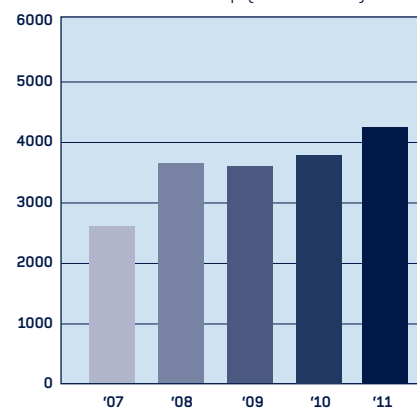
Rentenetto og driftsresultat

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital for medlemsselskapene

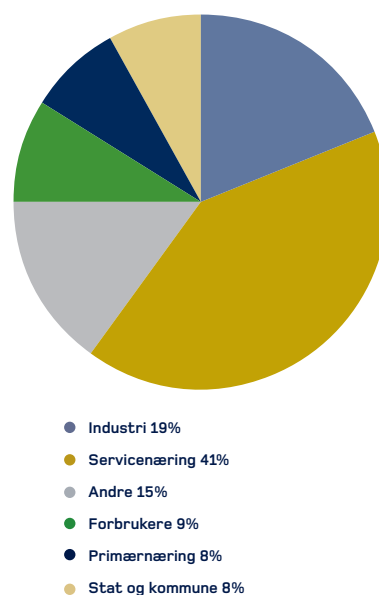
Resultat av ordinær drift

Driftsresultat etter tap (mill. kroner)

Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter næring

Bilfinansiering

Nybilsalget ga ny giv

Det ble solgt 138 345 nye personbiler i 2011 mot 127 754 året før. Dette er en økning på 8,3 prosent og salget er for første gang på høyere nivå enn toppåret 2007. Investeringslysten i bil er tilbake for både privatmarkedet og næringsmarkedet.

Salget av brukte biler viste også i 2011 en positiv utvikling og endte på 408 384 eierskifter mot 392 575 året før. Antall bruktimporterte biler sank med 6,7 prosent sammenlignet med fjoråret og endte på 27 069 biler for 2011.

Medlemsselskapene finansierte gjennom lån og leasing 65 763 nye og bruktimporterte biler (40 prosent) og 86 998 brukte biler (21 prosent) i 2011. Medlemsselskapenes biladministrative løsninger for bedrifter omfattet 50 524 biler ved utgangen av 2011 mot 48 312 biler året før.

Personbilleasing stadig mer populært

Leasing av personbiler utgjorde 10,6 mrd. kroner i 2011, en økning på hele 11,4 prosent fra fjoråret. Privateie økte også i 2011 og utgjør en tredjedel av finansiert volum gjennom medlemsselskapene. Leasing av transportmidler under 3,5 tonn, som i hovedsak består av varebiler, økte med hele 22,8 prosent gjennom 2011. Virkningen av finanskrisen ser ut til å være på retur innen transportbransjen og bygg og anlegg. Disse bransjene benytter tradisjonelt sett i stor grad leasingfinansiering av arbeidsbilene.

Større andel private billån

Både bedrifter og privatpersoner velger å lånefinansiere bilkjøp gjennom medlemsselskapene, og billånene sikres i stor grad gjennom salgspant. I 2011 økte andelen private billån fra 80 til 83 prosent.

Salget av nye billån gjennom medlemsselskapene økte med 10,3 prosent i 2011 og utgjorde 29,5 mrd. kroner. Medlemsselskapene befestet dermed sin dominerende posisjon som långiver i bilmarkedet.

Factoring

Svak økning i omsetning og utlån

Etter et fall i omsetningen de senere årene økte factoringomsetningen med 7 prosent til 126,9 mrd. kroner for 2011 som er tilbake til nivået for 2009, men det er fortsatt lavere enn toppen i 2008. Fakturamengden endte på samme nivå som de to foregående årene, mens utlånene økte svakt og utgjorde 5,8 mrd. kroner ved utgangen av året. Økningen for factoring skyldes i hovedsak høyere omsetning og aktivitet hos factoringkundene gjennom året.

Innenfor mange bransjer

Bedrifter innenfor mange bransjer velger factoring, og kunnskapen om produktet øker blant økonomisjefer og daglige ledere. Felles for bedrifter som velger factoring er at de selger sine varer og tjenester på kreditt og i hovedsak til andre næringsdrivende. Mange av bedriftene opererer innenlands, men også import- og eksportbedrifter velger å benytte factoringsselskapenes tjenester.

Factoring på web

De nettbaserte løsningene som factoringsselskapene tilbyr har fått god mottakelse hos bedriftene og gir økt effektivitet. Det forventes at aktivt salgsarbeid og økende kunnskap om factoringproduktet kombinert med videre produktutvikling, vil øke etterspørselen ytterligere og bidra til fortsatt vekst i tiden som kommer.

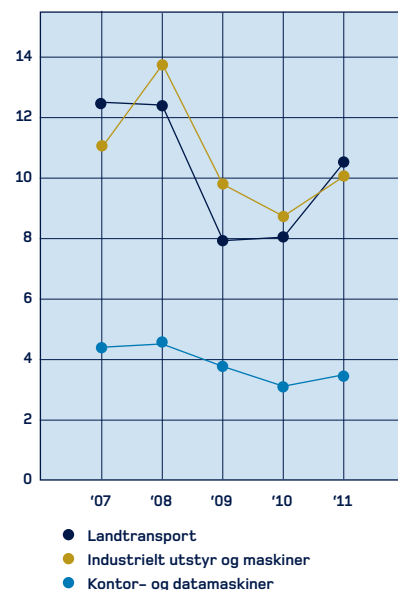
Kreditt- og betalingskort

De internasjonale kortene dominerer

Ved utgangen av 2011 var det 6,2 millioner internasjonale og nasjonale betalings- og kredittkort i Norge, som er på samme nivå som året før.

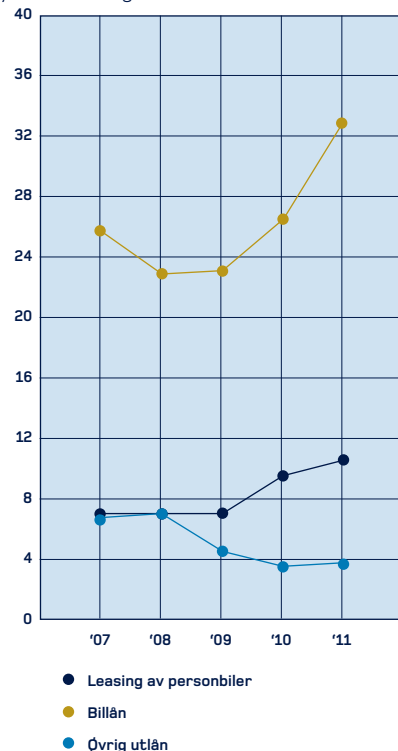
Nesten 6 millioner internasjonale debetkort med direkte trekk på konto er også på norske hender og det utstedes stadig nye kort. De fleste debetkortene er kombinerte kort med et Bank Axipt-spor som brukes i Norge og et internasjonalt spor (Visa/MasterCard) som benyttes i utlandet. Omsetningstall knyttet til Bank Axipt er ikke med i tallene nedenfor. Tall for internasjonale debetkort vil derfor i hovedsak dreie seg om bruk i utlandet.

Nye leasinginvesteringer Mrd. kroner

Bilfinansiering

Nye investeringer mrd. kroner

De internasjonale betalings- og kredittkortene representerte 49 prosent av antall kort utstedt ved utgangen av 2011. Med en omsetning på 121,4 milliarder kroner stod de for 61 prosent av den samlede omsetningen.

Internasjonale kredittkort hadde en omsetningsøkning på 26 prosent i forhold til fjoråret og 32 prosent vekst i antall transaksjoner. Veksten skyldes blant annet tiltagende netthandel og økt innsalg av internasjonale kredittkort som en del av bankenes kundeprogrammer. En del nasjonale kredittkort har dessuten blitt omgjort til internasjonale kredittkort i løpet av året.

Gjennomsnittlig omsetning pr. transaksjon for internasjonale kreditt- og betalingskort viser fortsatt en nedgang på henholdsvis 4 og 1 prosent sammenlignet med fjoråret, men er fortsatt betydelig høyere enn for internasjonale debetkort. Dette betyr at kort benyttes stadig oftere og på lavere beløp. Blant de internasjonale betalingskortene var 13 prosent av omsetningen knyttet til bedriftsmarkedet gjennom firmakort, mens 6 prosent av de internasjonale kredittkortenes omsetning var bedriftsrelatert. I begge tilfeller representerer dette en liten endring i bedriftsandel sammenlignet med fjoråret.

Firmakortomsetningen stod for 5 prosent av den samlede omsetningen knyttet til internasjonale og nasjonale betalings- og kredittkort samt internasjonale debetkort. Mange av de internasjonale betalingskortene i personmarkedet benyttes imidlertid også i vesentlig grad i jobbrelaterte sammenhenger.

Nasjonale kredittkort

Den samlede omsetningen knyttet til nasjonale kredittkort sank med 10 prosent sammenlignet med fjoråret, men på et beskjedent volum i forhold til internasjonale betalings- og kredittkort. Antall transaksjoner har økt med 20 prosent på to år, mens omsetningen per kort sank med 18 prosent til 2681 kroner på årsbasis. Med en gjennomsnittlig omsetning per transaksjon på 2466 kroner innebærer dette at nasjonale kredittkort i stor grad benyttes kun ved førstegangskjøp. Internasjonale betalingskort har til sammenligning gjennomsnittlig 30 transaksjoner i løpet av et år.

De nasjonale kredittkortene har tradisjonelt sett hatt veldig lave beløp knyttet til kontantuttak og det meste av omsetningen knyttet til varekjøp. De internasjonale betalings- og kredittkortene har hatt en større andel av kontantuttak. Andelen av omsetning knyttet til kontantuttak utgjorde under 1 prosent for nasjonale kredittkort i 2011. Andelen kontantuttak for de internasjonale debetkortene har økt og endte på 44 prosent.

Stabilt utlånsvolum og økende mislighold

Utestående lånevolum for betalings- og kredittkort økte med 6 prosent og utgjorde 31,2 milliarder kroner for 2011. Stabiliseringen av lånevolumet på et høyt nivå bekrefter fortsatt jevnt bruk av kort som betalingsmiddel og finansieringskilde.

Andre utlån uten sikkerhet økte med knappe 4 prosent sammenlignet med fjoråret og endte på 5,2 milliarder kroner for 2011. Medlemssselskapene hadde en relativt stor avslagsprosent på usikrede kreditter gjennom året. Andelen av misligholdte og nullstilte, kortbaserte lån utgjorde 5,2 prosent av utlånsvolumet ved utgangen av året som er en svak nedgang fra året før. Foreningen har gitt uttrykk for nødvendigheten av et generelt gjeldsregister for å sikre et redusert tapsnivå også i årene som kommer.

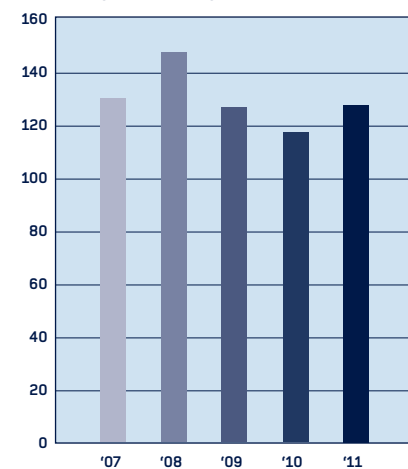
Muligheter gjennom teknologi

Betalingsformidlingen i Norge og internasjonalt går i retning av økt bruk av kortbaserte, elektroniske transaksjoner. Den teknologiske utviklingen gir også muligheter for produktutvikling og nye distribusjonskanaler for kortbaserte tjenester. Grensesnittet mot aktører utenfor det tradisjonelle finansområdet er derfor en viktig problemstilling for fremtiden og gir forventninger om gode utsikter for kortvirksomheten i tiden som kommer.

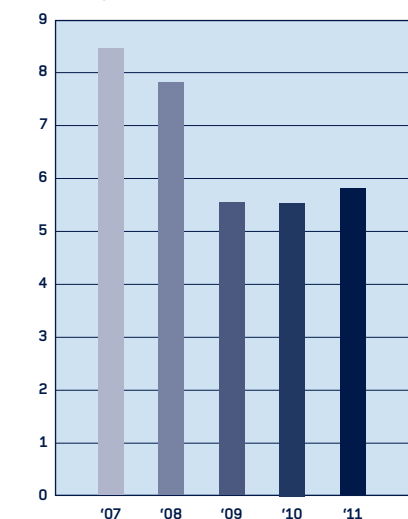
Fremtidsutsikter

De senere årenes høykonjunktur er definitivt over og det knyttes fortsatt usikkerhet til virkningene og varigheten av nedgangstidene som medlemssselskapene har erfart også gjennom 2011 og inn i 2012 selv om det er tegn til økt optimisme i næringslivet.

Factoring omsetning Mrd. kroner

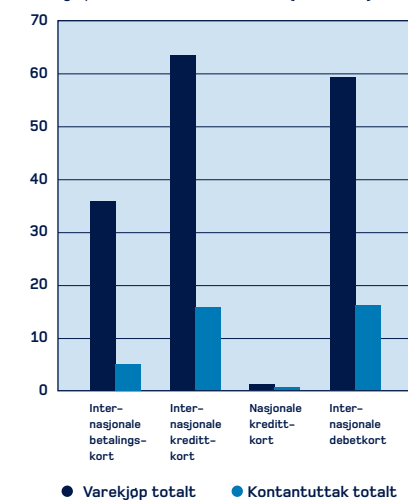

Factoring utlån Mrd. kroner

Kort, fordeling omsetning

Varekjøp/kontantuttak 2011 (mrd. kr.)

Følgene for medlemsselskapene er blant annet fortsatt lav ordresreserve inn i det nye året og fortsatt moderat nysalg av finansieringstjenester til bedriftene. En positiv utvikling er at tapsutviklingen er lavere enn fjoråret. Reduksjon i verdien av brukt leasingutstyr innebærer forventninger om lavere salgsinntekter for medlemsselskapene.

Det er imidlertid flere grunner til å se med optimisme på tiden som kommer for medlemsselskapene. Rentemarginen ved inngangen til 2012 er noe lavere enn i 2011, men er fortsatt på et akseptabelt nivå. Etterspørselen i privatmarkedet er tilfredsstillende og stigende, løpetiden på låne- og leasingengasjementer har også økt noe, og deler av bedriftsmarkedet ser i økende grad ut til å foreta investeringer i nye driftsmidler.

Usikkerheten i verdensøkonomien påvirker imidlertid norsk økonomi og bransjer som tradisjonelt benytter leasingfinansiering av sine driftsinvesteringer. Signaler fra næringslivet innebærer at medlemsselskapene forventer investeringsvilje på linje med det vi har sett i 2011.

Bilbransjen forventer at salg av nye biler blir liggende litt lavere enn i fjor. Medlemsselskapene forventer at nybilsalget vil ligge på mellom 120-130 000 biler. Medlemsselskapene har god grunn til å tro at bransjen vil ta sin del av dette salget, og finansiere en stadig større andel gjennom lån og leasing. Med en bruktbiломsetning på over 400 000 enheter, vil konkurransen om bilkundene bli sterk også i 2012.

Factoring fikk en liten økning av utlånene i 2011, og medlemsselskapene har tro på at trenden nå er snudd. For bankkonsern med eget finansieringsselskap innebærer dette større trygghet for engasjementet og en bedre og mer fleksibel finansieringsløsning for bedriftskunden.

Antall kreditt- og betalingskort økte i 2011 og det samme gjorde omsetning og utlån samlet sett etter en sterk avslutning på året. Medlemsselskapene forventer en positiv utvikling i 2012. Stadig flere benytter kort som betalingsmiddel i innland og utland, privat og på forretningsreise.

Medlemsselskapene er en betydelig bidragsyter og finansieringskilde, og forventes å fortsatt ha denne posisjonen i 2012.

Medlemsselskapene har gode forutsetninger for å oppnå et tilfredsstillende forretningsvolum også i 2012, men fokus vil nok fortsatt i stor grad være rettet mot å sikre kvalitet i eksisterende portefølje. Tapsutviklingen er under kontroll og forventes å forbli på et lavt nivå.

Arbeidsløsheten er erfaringsmessig den faktoren som har størst betydning for misligholdet innen personmarkedet. Foreløpig er arbeidsløsheten i Norge på et moderat nivå, og forventes å fortsatt være moderat gjennom året. Lavt rentenivå gir samtidig flere evne til å betjene sine forpliktelser.

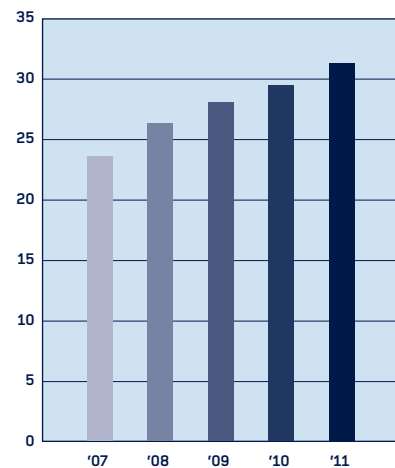
I økonomiske nedgangstider ser man økt innslag av svindel som identitetstyveri, leasingfinansiering av ikke-eksisterende utstyr og kunders salg av leaset utstyr. Innen factoring vil det være tendenser til økende grad av reklamasjoner og motregning. Dette har medlemsselskapene økt fokus på.

Norges forhold til EU som marked vil også prege utviklingen for medlemsselskapene. Kundegruppers adgang og konkurranseevne i dette viktige markedet vil påvirke investeringsvilje og -evne. Nesten 2/3 av medlemsselskapene målt i utlånsvolum har nå utenlandske eiere, og det blir viktig at myndighetene har et europeisk perspektiv i utformingen av fremtidige rammebetingelser som sikrer muligheter til å tilby kundene konkurransedyktige løsninger. Vi ser en tendens til at norske myndigheter strammer mer inn på rammebetingelsene enn myndighetene i Skandinavia og Europa. Dette vil innebære en konkurransevridding som er uheldig. Foreningen har en viktig rolle i å påvirke denne utviklingen.

Medlemsselskapene har bak seg mange gode år og har vist seg å være dyktige til å finansiere en vesentlig andel av de investeringer bedrifter og husholdninger foretar og med god lønnsomhet. Det er optimisme, men også en viss usikkerhet, knyttet til markedsmulighetene for 2012. Medlemsselskapene har et godt fundament for å kunne levere gode resultater samlet sett.

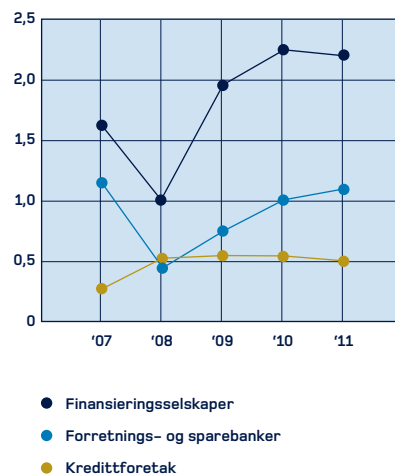
Kreditt- og betalingskort

Utestående lånevolum (mrd. kr.)

Resultatutvikling i finansinstitusjonene

Resultat av ordinær drift før skatt i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Tallene for 2011 er foreløpige, og omfatter 25 norske finansieringsselskaper hvorav noen få selskaper som ikke er medlemmer av Finansieringsselskapenes Forening.

Kilde: Finanstilsynet

Leasing

Leasing gir bedrifter og næringsdrivende mulighet til å anskaffe seg tidsriktig utstyr og maskiner uten å belaste egenkapital eller andre lånekilder.

Hovedtanken bak leasingproduktet er å gi kunden disposisjonsrett over et driftsmiddel. Eierforholdet er av underordnet betydning. Leietakeren betaler en leie som dekker renter og avskrivninger på den kapitalen som er bundet opp ved leasingelskapets kjøp av leasinggjenstanden. Leasingelskapet beholder eiendomsretten til gjenstanden under hele leieperioden.

Full pay out-leasing

Dette er en leasingavtale hvor avtalt leie dekker hele kjøpesummen (med renter) over leieperioden.

Restverdileasing

Ved restverdileasing tilbakebetales investeringen bare delvis ved leie fra kunden. I Norge er det vanlig at den resterende del av kjøpesummen betales av leverandør mot at denne kjøper tilbake gjenstanden. I utlandet er det mer vanlig med kundegarantert restverdi. Det hender også at leasingelskapet selv tar risikoen for restverdien (open-end). Da er man mer over mot operasjonell leasing.

Finansiell leasing

Finansiell leasing er en leieavtale som overfører til kunden det vesentligste av økono-

misk risiko og kontroll knyttet til eiendelen. Avtalen kjennetegnes ved at leasingelskapet kontraktfester tilbakebetaling av hele det investerte beløpet. Ønsker kunden restverdi, må restverdien garanteres av leverandør eller annen garantist.

Operasjonell leasing

Operasjonell leasing er leieavtaler som ikke er finansielle.

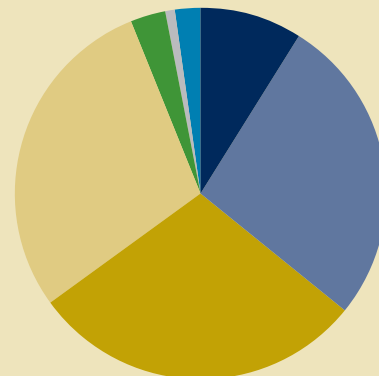
Leasing og skatt

Både finansielle og operasjonelle leasingavtaler er å anse som utleie når det gjelder skatt. Det betyr at leasingelskapet aktiverer objektet og foretar skattemessige avskrivninger. Kunden utgiftsfører leiebeløpet i resultatregnskapet.

Leasing har tradisjonelt vært knyttet til bil, men nå er det industrielt utstyr og maskiner som representerer de største finansieringsvolumene.

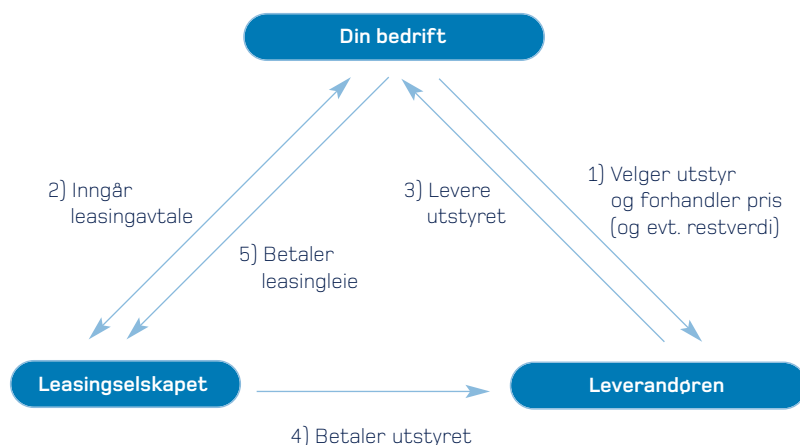
Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter objekttype

- Kontor/datamaskiner 9%
- Industrielt utstyr og maskiner 27%
- Landtransport 29%
- Personbiler 29%
- Skip, fly, tog 3%
- Bygninger/Fast eiendom 1%
- Annet 2%

Bedriftene trenger moderne, effektive driftsmidler for å styrke sin konkurransekraft.

Leasing i praksis

Leasingsselskapet kjøper inn et driftsmiddel etter spesifikasjoner fra sin kunde. Deretter leies driftsmiddelet av leasingsselskapet til leietaker for en avtalt periode – ofte varierende fra 3 til 5 år. I stedet for å låne ut penger, leier finansieringsselskapet ut driftsmidler innkjøpt spesielt for formålet.

Hva skjer etter leieperioden?

Etter utløpet av den avtalte leieperioden har bedriften normalt følgende muligheter:

- Fortsette leieforholdet til en sterkt redusert leie
- Anmode om å kjøpe utstyret og overta eiendomsretten
- Si opp avtalen og levere utstyret tilbake til leasingsselskapet

Ved restverdileasing har kunden ingen rett til å forlenge leasingavtalen.

Hva er leasing?

- Leasing er en enkel måte for næringsdrivende å skaffe seg disposisjonsrett over nødvendige driftsmidler.
- Leasing betyr finansiell leie, og ble introdusert i Norge på begynnelsen av 1960-tallet.
- Alle som tilbyr finansiell leasing i Norge må ha finanskonsesjon.
- Ingen egen "leasinglov" i Norge. Forholdet mellom partene reguleres gjennom standard avtaler.
- Mest vanlige å lease transportmidler, maskiner og datautstyr.
- 31,9 prosent av nye næringslivsinvesteringer i transportmidler, maskiner og utstyr ble leasingfinansiert gjennom medlemselskapene i 2011.

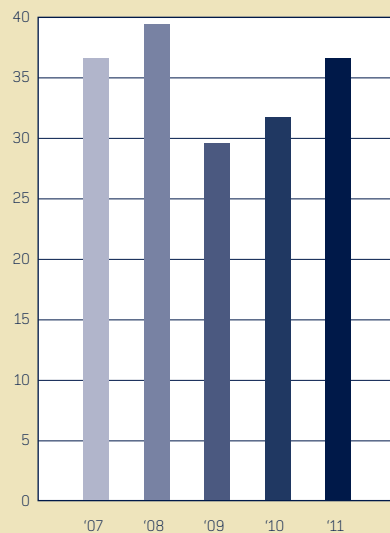
Hvorfor leasing?

- Hurtig og enkel tilgang på nye driftsmidler med minimal likviditetsbelastning.
- Kunden slipper å belaste investeringsbudsjetter. Ikke minst innenfor offentlig sektor anses dette som en stor fordel.
- De fleste kunder oppnår enkel regnskapsføring med utgiftsføring av leiebeløpene over driftsregnskapet. Dette gir redusert balanse og bedre nøkkeltall.
- Leasing innebærer en skattemessig enkel føring ved at leiebeløpene utgiftsføres direkte. Kunden slipper å måtte føre saldoavskrivninger.
- Kunden slipper å bekymre seg for hvordan han skal bli kvitt utstyret og til hvilken pris. Kunden oppnår også beskyttelse mot negative virkninger av ny teknologi.
- Leasingavtaler kan kombineres med ulike service- og vedlikeholdsavtaler. Ikke minst innenfor bil er det utviklet løsninger som avlaster kundene for betydelige ressurser knyttet til oppfølging av biler og bilkostnader.

Nesten hver tredje næringslivsinvestering i transportmidler, maskiner og utstyr ble finansiert av medlemselskapene i 2011.

Nye leasinginvesteringer

(mrd. kroner)

Ved bruk av leasing oppnår kunden beskyttelse mot negativ virkning av ny teknologi.

Bilfinansiering

Finansieringsselskapene tilbyr et bredt spekter av tjenester for å dekke privatpersoner og bedrifters behov for finansiering og administrasjon av bilholdet.

Lån mot salgspant

Billån mot salgspant retter seg både mot privat- og næringslivskunder. Lånet gis i forbindelse med selve anskaffelsen av bilen, og finansieringsselskapet får salgspant i bilen som sikkerhet for lånet. Som privatkunde slipper du dermed å belaste andre sikkerheter som pant i egen bolig.

Lånet nedbetales i takt med bilens antatte markedspris, slik at det økonomiske løftet ikke blir så tungt når bilen skal byttes inn i en nyere utgave en gang i fremtiden. Mange medlemselskaper tilbyr slike lån gjennom bilforhandlere, men også salgskontorene til selskapenes eiere (banker og forsikringsselskaper), selskapenes egne kontorer og ikke minst internett sikrer bred tilgang til produktet.

Billeasing

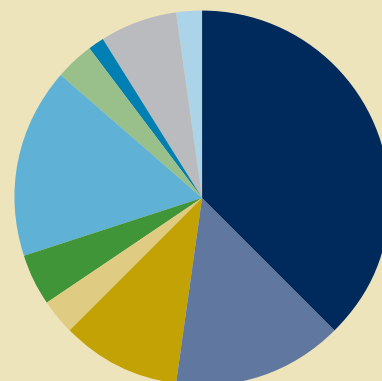
Leasing var i Norge lenge synonymt med billeasing fordi det var her de store leasingvolumene ble skapt. Biler egner seg spesielt godt for leasing fordi man har et godt utviklet annenhåndsmarked.

Leasingleien kan dermed beregnes slik at nedbetalingen følger bilens verdifall. Billeasing benyttes i stor grad av bedrifter når nye biler skal finansieres. Det er en enkel og oversiktlig finansieringsform.

Bedriften velger selv ut bilen og forhandler rabatter og restverdier med bilforhandleren. Finansieringsselskapet kjøper inn bilen på vegne av kunden, og leaser (leier) den ut over et avtalt tidsrom. Billeasing sikrer bedriften full bruksrett til bilen, mens finansieringsselskapet er den formelle eieren.

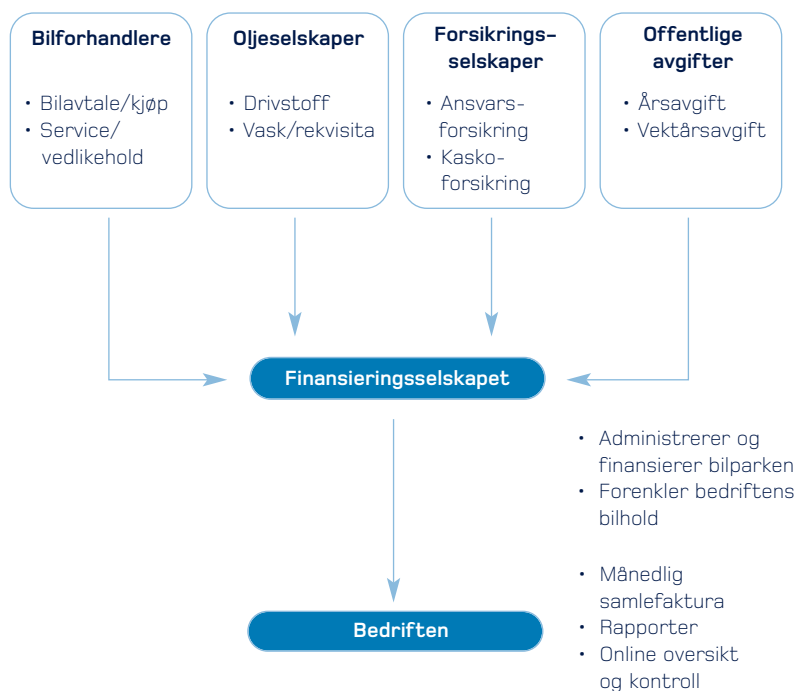
Bilkostnader

Eksempel: Nybilpris kr 371 000, 15.000 km/år (Kilde: OFV)

- Avskrivning 37,7%
- Bensin 16,2%
- Renter 14,5%
- Dekk 3,5%
- Forsikring 10,4%
- Olje 1,3%
- Årsavgift 3,0%
- Service/rep. 6,5%
- Vedlikehold 4,6%
- Bompenger 2,2%

Biladministrasjon i praksis

Bilfinansiering er en del av medlemselskapenes kjernevirksomhet og medlemmene dominerer som finansieringskilde ved anskaffelse av bil.

Privatleie

Det relativt lave rentenivået de siste årene har bidratt til en økt etterspørsel etter leasing av biler for privatpersoner. Utleieproduktet har fått navnet Privatleie og tilbys gjennom medlemsselskapene.

Biladministrasjon

Mange bedrifter velger å benytte kapasitet og ressurser innen kjerneområdene, og "outsourcer" blant annet administrasjon av firmabilene. Flere av medlemsselskapene leverer slike administrative tjenester med eller uten finansiering av bilene.

Hvorfor biladministrasjon?

- Enklere bilhold, økt kontroll og lavere kostnader.
- Bedriften sparer tid på arbeidskrevende oppgaver, og kan nyte godt av gunstige avtaler for innkjøp av biler, drivstoff, forsikring og andre bilrelaterte tjenester.
- Løpende oppdatering på egen, lukket web-løsning gir oversikt og kontroll.
- Egne avviksrapporter sikrer at viktige forhold fanges opp tidlig.

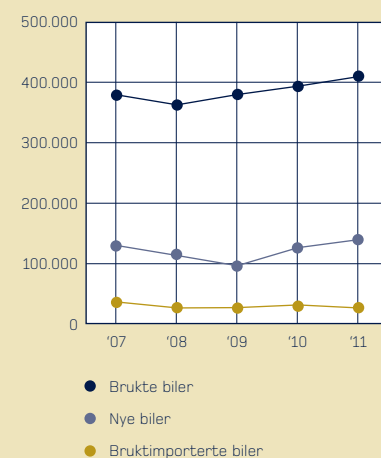
Hvorfor billeasing?

- Sikrer anskaffelse av tidsmessig bilpark.
- Frigjør kapital til andre formål.
- Hele leiebeløpet kan føres i driftsregnskapet.
- Inntil 100 prosent finansiering.
- Normalt kun bilen som sikkerhet.
- Slipper å håndtere salg av brukte biler.
- Reduserer risiko rundt bilens verdi ved innbytte.

Fakta om bilfinansiering

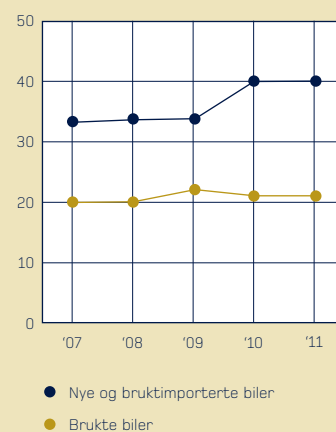
- Medlemsselskapene finansierte hele 40 prosent av nye og bruktimporterte biler og 21 prosent av solgte bruktbiler i 2011.
- Andelen firmaregistrerte personbiler holdt seg på samme nivå som fjoråret og utgjorde 6,9 prosent av bestanden ved utgangen av 2011 (Kilde: OFV).
- Godt over 50 000 biler i det norske markedet administreres gjennom biladministrative løsninger i medlemsselskapene.

Utviklingen i personbilsalget (Antall)

Personbilsalget

Andel finansiert av medlemsselskapene (%)

Medlemsselskapene finansierte mer enn hver tredje nye bil på norske veier i 2011.

Factoring

De elektroniske factoringløsningene gir ekstra trygghet og oversikt som mange bedrifter setter pris på. Men factoring bidrar også til å frigjøre interne ressurser og gi tilgang til kapital som skaper grunnlag for vekst og utvikling.

Frigjort kapital i takt med kredittsalget

Driftsfinansieringen er viktig for enhver bedrift, og valg av riktig finansstrategi kan være avgjørende for bedriftens liv og utvikling over tid. Enten bedriften vokser eller konsoliderer, vil det være viktig å utnytte det likviditetspotensialet som ligger i omløpsaktiva og særlig kundefordringene. Gjennom factoring utnyttes dette likviditetspotensialet til fulle.

Factoringsselskapet finansierer fordringsmassen i form av en fleksibel driftskreditt som kan trekkes på etter behov eller være en likviditetsreserve. Som sikkerhet for

driftskreditten får factoringsselskapet overdratt/pantsatt kundefordringene, og inntil 85 prosent av fordringsmassen kan forskuttes. Den resterende delen betales ut når debitor har betalt fordringen. I enkelte tilfeller overtar factoringsselskapet også kreditt- risikoen, slik at bedriften som leverandør får fullt og endelig oppgjør for fordringene.

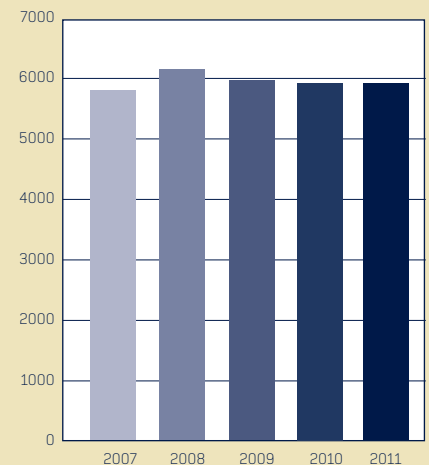
Bedre styring og kontroll

Den administrative delen av factoring omfatter profesjonell oppfølging av utestående fordringer samt føring og bearbeiding av kundereskontroen. En rekke bedrifter opplever at den effektive kredit-

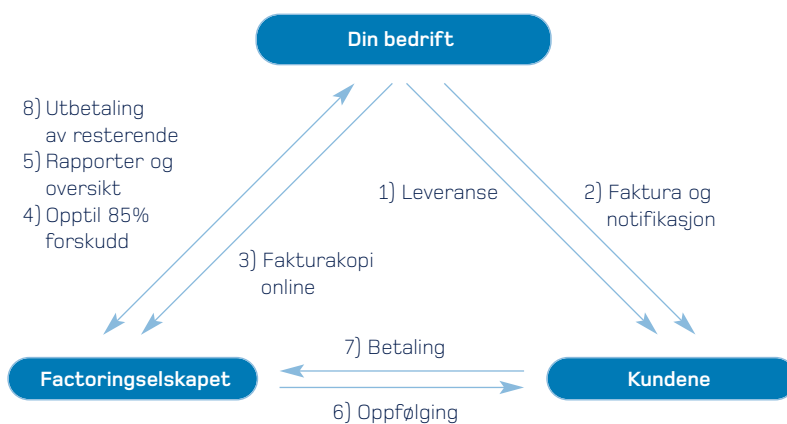
Stadig flere bedrifter ser factoring som en aktiv del av bedriftens kapitalstrategi.

Antall fakturaer

Ordinær factoring (tusen)

Factoring i praksis

1. **Leveranse.** Din bedrift selger og leverer varene til kunden på vanlig måte.
2. **Faktura og notifikasjon.** Fakturaen påføres en notifikasjon som forteller at betaling med befriende virkning kun kan skje til factoringsselskapet.
3. **Fakturakopi online.** Fakturainformasjon sendes til factoringsselskapet som en elektronisk fil fra bedriftens økonomisystem.
4. **Opptil 85 prosent forskudd.** Din bedrift får opptil 85 prosent av fakturaverdien forskuttet fra factoringsselskapet.

5. **Rapporter og oversikt.** Din bedrift har online tilgang til all informasjon som vedrører factoringssamarbeidet.
6. **Oppfølging.** Factoringsselskapet følger opp kundene med puringer og telefoner, eventuelt også inkasso.
7. **Betaling.** Kunden betaler fakturaen til factoringsselskapet.
8. **Utbetaling av resterende.** Når kunden har betalt, oversender factoringsselskapet den resterende delen av fakturaverdien med fradrag for provisjoner.

Factoring frigjør interne ressurser og gir økt tilgang til kapital.

tiden går ned og at tapene reduseres gjennom factoringtjenesten.

Behovet for fremmedfinansiering minker og den økonomiske handlefriheten gir muligheter til å utnytte blant annet kontributter fra leverandører.

Trygghet og oversikt skapes dessuten gjennom kontinuerlig tilgang til reskontro og rapporter via web-baserte factoring-løsninger.

Godt Cash Management-verktpøy

Cash-management er en integrert del av bedriftens kapitalstrategi. Styring av forretningsbalansen og den kortsiktige delen av finansbalansen krever gode informasjonssystemer, betalingssystemer og administrative styringssystemer.

Factoring inneholder i dag mange av de virkemidlene som er nødvendig for å utøve denne viktige funksjonen i bedriften.

Hva er factoring?

- Factoring er i sin opprinnelige form en planmessig overdragelse og diskontering av en bedrifts kundefordringer til tredjemann i den hensikt å skaffe seg finansiering. Outsourcing av administrative tjenester og sikring av fordringene har blitt en stadig viktigere del av produktet for kundene.
- Factoring kom til Europa og Norge på begynnelsen av 1960-tallet.
- Factoringselskaper tilbyr følgende tjenester:
 - Reskontrobokføring
 - Innkassering av de overdratte fordringene
 - Overtagelse av kreditt risiko på debitor
 - Finansiering (forskuttering) av fordringene
 - Avtalen mellom factoringselskap og klient tinglyses i Løsøreregisteret.
 - Notifikasjon: Factoringselskapets skriftlige meddelelse til debitor om den inngåtte avtalen, samt at betaling i fremtiden kun kan skje til selskapet med befriende virkning.

Hvorfor factoring?

- Optimal utnyttelse av fordringspantet gir styrket likviditet og mulighet for vekst.
- Opptil 85 prosent finansiering av utestående fordringer.
- Frigjort kapital ved redusert kredittid gjennom profesjonell oppfølging av fordringer.
- Reduserte rentekostnader og økte renteinntekter.
- Frigjøring av interne ressurser (outsourcing) medfører:
 - Fokus på bedriftens kjerneoppgaver
 - Faste kostnader blir variable
 - Redusert risiko for tap på fordringer
 - Komplette reskontroføring
 - Oversikt og kontroll gjennom online tilgang til reskontro og rapporter
 - Godt Cash-Management verktøy

Online tilgang til reskontro og rapporter gir trygghet og oversikt.

Forbedret likviditet

ved å redusere effektiv kredittid (kr.)

Redusert kredittid	Omsetning		
	20 mill. kr.	50 mill. kr.	100 mill. kr.
5 dager	273 973	684 932	1 369 863
10 dager	547 945	1 369 863	2 739 726
20 dager	1 095 890	2 739 726	5 479 452

Factoring øker bedriftens vekstmuligheter.

Kreditt- og betalingskort

Finansieringsselskapene gir sine kunder handlefrihet og mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden.

Likvid kredittreserve

Kredittkortet gir kunden anledning til å belaste kortet inntil den kredittrammen finansieringsselskapet eller banken har innvilget. Kreditten aktiveres i det øyeblikket kunden benytter kortet til å betale en vare eller foreta uttak av kontanter i minibanker. Kunden får en rentefri kreditt frem til fakturaforfall, og betaler deretter rente for det beløpet han skylder finansinstitusjonen.

For kortbrukerne er det ofte fordelaktig å ha en slik likviditetsramme i reserve i stedet for å måtte ta opp kortsiktige lån ved uforutsette kredittbehov. Kredittkort er derfor en svært likvid og konkurransedyktig finansieringsform, og ikke minst en enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.

Fordel for brukerstedene

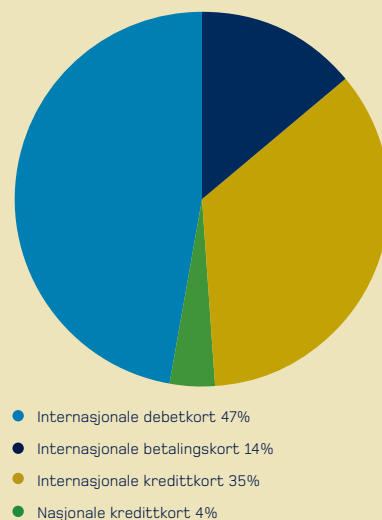
Brugerstedene er sikret oppgjør og slipper håndteringen av kontanter. Kortselskapet overtar kredittvurdering, reskontroføring og betalingsinnfordring i forhold til de enkelte kunder. Det er utviklet omfattende elektroniske kontroll- og overvåkningssystemer som reduserer faren for svindel og andre kriminelle anslag. Brukersted og kortholder holdes skadesløs dersom de har opptrådt normalt aktsomt.

Enkelt og anvendelig

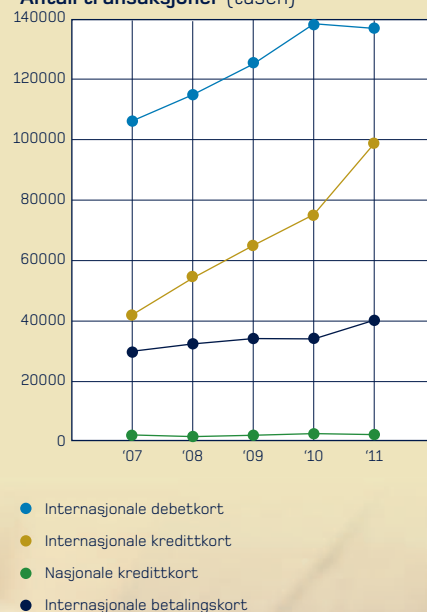
Eieren av et betalingskort mottar periodiske samlefakturaer for de transaksjoner som er foretatt med kortet.

Transaksjonene kan være kjøp av varer, tjenester eller kontantuttak i Norge eller i utlandet. Fakturaene betales i sin helhet ved forfall, og kortholder oppnår betalingsutsettelse i perioden mellom brukstidspunkt og

Fordeling antall kort 31.12.2011

Antall transaksjoner (tusen)

Internasjonalt kredittkort i praksis

- Kortbruker betaler fakturaen ved forfall eller velger å utsette betalingen mot å betale en rente på det beløpet man skylder

Kortbruker

- Kortselskapet utsteder internasjonalt betalings- og kredittkort
- Bevilget kredittramme aktiveres når kortet tas i bruk

Samlefaktura

- Månedlig faktura med oversikt over kjøpene i perioden
- Rentefri betalingsutsettelse fra kjøpstidspunktet frem til fakturaen forfaller

Kortselskapet

- Kortbrukere har alltid kortet tilgjengelig: på jobb, reise og i fritid
- Millioner av brukersteder over hele verden
- Tilleggsgoder som reise og avbestillingsforsikring

Betaler med kortet

- Benytter kortet ved kjøp av vare/tjenester eller uttak av kontanter/valuta
- Bruken av kortet registreres hos kortselskapet

betalingstidspunkt. Kortholder betaler normalt for bruken gjennom periodiske avgifter.

Betalingskortene har internasjonal betalingsbærer (for eksempel VISA eller MasterCard) og er svært anvendelige både for bedrifter og privatpersoner. Den rentefrie betalingsutsettelsen kunden får ved bruk av kortet, gir både besparelser og tid til å gjennomgå kjøpene når samlefakturaen kommer. Kortene kan også inneholde tilleggsgoder som reise- og avbestillingsforsikring.

De internasjonale kredittkortene har mange av de samme egenskapene som internasjonale betalingskort, men gir også mulighet til å utsette betalingen utover den rentefrie kredittiden. Dette gjør kortet svært fleksibelt og anvendelig.

Hvorfor kreditt- og betalingskort?

- Likvid kredittreserve sikrer handlefrihet.
- Gir mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden i betalingsterminaler og minibanker.
- Enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.
- Rentefri betalingsutsettelse i inntil 45 dager.
- Månedlig samlefaktura med god oversikt over kjøp og uttak i perioden.
- Mulighet til å fordele tilbakebetalingen over tid.
- Eksempler på tilleggstjenester:
- Nødkort og nødkontanter innen 48 timer.
- Reise- og avbestillingsforsikring.

Fakta

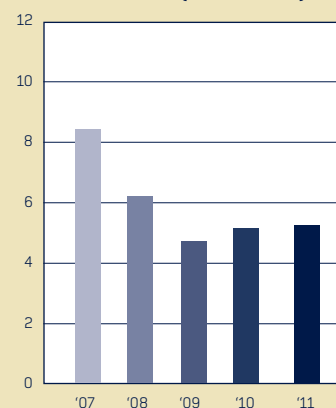
- 6,2 millioner internasjonale kreditt- og betalingskort i Norge.
- Økt bruk av kortene: 138 millioner transaksjoner i løpet av 2011 (+24prosent).
- Gjennomsnittstransaksjon på samme nivå som fjoråret for internasjonale betalings- og kredittkort.
- Økende netthandel innenlands og over landegrensene med internasjonale betalings- og kredittkort som dominerende betalingsmidler.
- Over 60 prosent av varekjøp og kontantuttak målt i omsetning skjer i utlandet.
- Mer enn 500 000 nasjonale kredittkort (herunder bensinkort), rundt halvparten er i jevnlig bruk.
- Høyt fokus på kortsikkerhet – minimal risiko for kortholder ved ansvarlig bruk.

Hovedprodukter

- Internasjonalt betalingskort:
- Betalingskort med internasjonal bærer (eks. VISA eller MasterCard) med inntil 45 dagers betalingsutsettelse.
- Internasjonalt kredittkort:
- Kredittkort med internasjonal bærer med inntil 45 dagers betalingsutsettelse og mulighet til å fordele tilbakebetalingen over tid (revolverende kreditt).
- Nasjonale kredittkort (kjøpekort):
- Kredittkort med nasjonal bærer, kan benyttes via BankAxept eller innen en detaljhandelskjede.
- Internasjonalt debetkort:
- Debetkort med internasjonal bærer og direkte trekk på konto i banken.

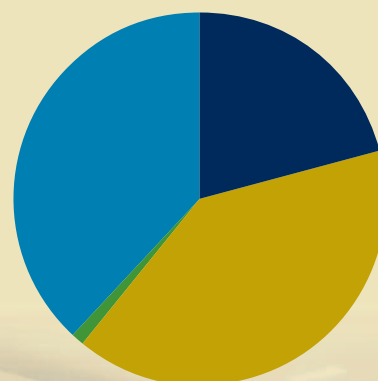
Stadig flere bruker internasjonale kredittkort på forretningsreise så vel som i fritiden.

Blanco lån (ekskl. kortbaserte lån)
Utestående lånevolum (mrd. kroner)

Medlemsselskapene tilbyr også blancolån til privatpersoner. Dette er lån uten sikkerhet som gjeldsbrevlån eller forbruksfinansiering uten kort knyttet til lånet. Nye blancolån utgjorde 14 prosent av samlede blancokreditter i 2011.

Fordeling omsetning 2011

- Internasjonale betalingskort 21%
- Internasjonale kredittkort 40%
- Nasjonale kredittkort 1%
- Internasjonale debetkort 38%

Aktuelle problemstillinger

Situasjonen i finansmarkedet

På kort tid har Europa gått fra en gjeldskrise i privat sektor til en gjeldskrise i offentlig sektor. Offentlige finanser har i mange land mistet sin bærekraft og innebærer at det nå må strammes inn også i nedgangstider. Dette har ført til at den økonomiske veksten i industrilandene etter krisen i 2008, bremses kraftig opp i 2011 og faren for resesjon i mange europeiske land er nå stor. Konjunkturutviklingen i norsk økonomi skiller seg imidlertid ut. Kapasitetsutnyttelsen i deler av norsk økonomi er høy, arbeidsledigheten lav og dette kombinert med lav rente og god inntektsvekst skaper fortsatt optimisme og vekst i forbruket.

Usikkerheten i internasjonal økonomi øker imidlertid risikopåslagene i penge- og obligasjonsmarkedet og gjør tilgangen på finansiering mer krevende. Forverringen av situasjonen i land med store statsfinansielle problemer kan også øke faren for et nytt tilbakeslag i internasjonal økonomi og smittevirkningene inn i Norge kan bli betydelige.

Finansieringsselskapenes kjerneområder er leasing og bilfinansiering, factoring samt kortbaserte utlån, forbruksfinansiering og

innlønningstjenester for korttransaksjoner. Det bredt sammensatte markedet innebærer stor variasjoner mellom enkeltelskaper når det gjelder produkter, salgskanaler, priser og resultat- og balanseutvikling. Det skjer også en del bransjeglidning ved at en del finansieringsselskaper av ulike grunner

endrer status til kredittforetak eller bank uten at dette påvirker virksomhetens tjenestespekter. Dette skaper en statistisk utfordring ved at foreningens statistikk som gjerne tar utgangspunkt i produkt, i større grad vil avvike fra offentlig statistikk som tar utgangspunkt i institusjonstype.

Ny finanslovgivning

Etter mange års innsats kom Banklovkommisjonen i mai 2011 endelig i mål med et av de senere års mest omfattende lovutredningsarbeid her i landet. Da ble NOU 2011:8 Ny finanslovgivning med utkast til en konsolidert lov om finansforetak og finanskonsern lagt frem. Dette ble kommisjonens 24 utredning og utgjør hovedinnholdet i kommisjonens opprinnelige mandat fra 1990. Finansdepartementet forutsatte den gang at arbeidet skulle ferdigstilles innen utløpet av 1993.

Mandatet har imidlertid opp igjennom årene vært gjenstand for en rekke tilføyesler og endringer i takt med raskt skiftende markedsforhold. Det har vært en markert utviklet i teknologi og næringsstruktur og ikke minst en vidtrekkende

internasjonalisering og sammenveving av finansnæringen over landegrensene. Ikke minst har de senere års finanskriser klart illustrert betydningen av et internasjonalt perspektiv når det gjelder robust regelverk for finansiell virksomhet.

Også EØS-tilknytningen med krav om løpende implementering av relevant finanslovgivning fra EU-systemet har utgjort et sentralt og nødvendig hensyn i kommisjonens arbeid. Dette gjelder særlig hoveddirektivene om kredittinstitusjoner (EU-dir 2006/48) og forsikring (EU-dir 2009/138). I Norge får dette stor betydning for finansieringsselskapene fordi norske myndigheter har lagt seg på den linje at de ønsker enhetlig regelverk for alle finansforetak.

Underveis i arbeidet har kommisjonen lagt frem flere delutredninger som trinnvis er blitt implementert i eksisterende lovgivning. Det er også grunn til å nevne at departementet fortløpende – og etter behov – har pålagt Bankkommisjonen andre oppgaver, i første rekke innenfor forsikrings- og pensjonsområdet. Kommisjonen har således reelt i alle disse år fungert som en permanent utredningsinstans for departementet. Arbeidet med samleloven har derfor i mange og lange perioder blitt liggende "på vent".

Lovutkastet er på 300 paragrafer fordelt på 20 kapitler og ment å erstatte store deler av gjeldende lovgivning på finansområdet. Dette gjelder begge banklovene i sin helhet, banksikringsloven samt finansie-

rings- og forsikringsvirksomhetslovenes omfattende regler om institusjonelle forhold. Mange sentrale forskrifter er også foreslått "løftet opp" på lovs nivå. Samtidig har det vært viktig å legge til rette for fremtidige endringer som må påregnes å ville skje i betydelig grad, ikke minst som følge av kontinuerlige lovprosesser innenfor EU.

Lovforslaget er enstemmig, dog med enkelte særmerknader.

Begrepsbruken innen finans

Banklovkomisjonens forslag i NOU 2011:8 innebærer en betydelig omlegging av tilvante betegnelser på aktører innenfor vår bransje. Begreper som finansinstitusjon og finansieringsselskap forsvinner, mens andre begreper får et helt annet meningsinnhold. I en overgangsperiode vil dette skape forvirring fordi det er knyttet ulike rettsvirk-

ninger til begrepene. Når den nye loven trer i kraft, er det derfor viktig at man er bevisst på om begrepsbruken følger gammelt eller nytt mønster.

To hensyn har vært viktige for denne endringen. Det ene er at EU trekker et hovedskille mellom kredittinstitusjoner (credit institutions) og finansinstitusjoner (financial institutions) og det andre at man har ønsket å endre den uheldige sammenkobling av så ulike foretakstyper som kredittforetak og finansieringsselskaper gjennom begrepet "finansieringsforetak" i finansieringsvirksomhetsloven § 1-4 nr 3.

I store trekk er forslagene til endring i begrepsbruken som følger:

- "Finansforetak" erstatter "finansinstitusjon" og vil bli fellesbegrepet på alle foretak som driver finansieringsvirksomhet. Dette vil være banker, kredittforetak, finansieringsforetak, betalingsforetak, e-pengeforetak, forsikringsforetak og pensjonsforetak, men ikke offentlige virksomheter og verdipapirforetak. Denne gruppeinndelingen er basert på

hvilke former for virksomhet de ulike foretakene tilbyr.

- "Kredittinstitusjon" er knyttet til innlåns-siden og omfatter kun finansforetak som tar imot innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler fra allmennheten. Dette er en egen konsesjonstype og er omfattet av EU's single license system. En bank er en typisk kredittinstitusjon og har monopol på å ta i mot innskudd. Kredittinstitusjon som ikke er bank, skal kalles kredittforetak.
- "Finansieringsforetak" får et helt nytt innhold. I dagens lov betyr finansieringsforetak: kredittforetak + finansieringsselskap. I den nye loven vil begrepet kun omfatte finansieringsselskap og det vil trekkes et skarpt konsesjonsmessig innhold mellom finansieringsforetak og kredittforetak. Dersom finansieringsforetak ønsker å hente inn midler fra allmennheten, må de ha konsesjon som kredittforetak.
- "Kredittforetak" videreføres med et nytt innhold. Dagens sterke tilknytning til utstedelse av obligasjoner fjernes.

Kontantinnsats

Helt fra 1935 har det i Norge eksistert ulike former for kontantinnsats ved salg på avbetaling. Begrunnelsen har gjerne vært to-leddet:

1. Forbrukerpolitisk – kravet skal virke som en garanti for en sunn avbetalingshandel og beskytte kjøperne mot å bli fristet til kjøp over evne.
2. Kredittpolitisk – kravet skal være et kreditt- og konjunkturpolitisk virkemiddel til styring av kreditt og forbruk.

Reglene ble videreført som en del av kredittkjøpsloven da denne kom i 1985. Som ledd i den generelle avreguleringen av kredittmarkedet på slutten av 80-tallet forsvant imidlertid mye av den kredittpolitiske begrunnelse. Tilgangen på kreditt ble nå fri og man kunne ikke lenger begrense publikums låneopptak ved å strupe en bestemt formidlingskanal.

I forarbeidene til finansavtaleloven i 1999 ble kontantinnsats vurdert som et mulig forbrukerpolitisk virkemiddel. Et generelt, ufravikelig krav om kontantinnsats ble ikke vurdert som noen aktuell løsning og heller ikke tatt inn i loven.

Ut i fra disse signaler, festnet det seg etter hvert en oppfatning om at kredittkjøpslovens regler om kontantinnsats var en etterlevning fra en gammel tid som nærmest kun ventet på en formell oppheving. Etterlevelsen ble etter hvert så som så og det syntes heller ikke som tilsynsmyndighetene var opptatt av problemstillingen. Lovutvalget som foreberedte implemente-

ringen av CCD, foreslo da også at kontantinnsatskravet ble opphevet.

Regjeringen var imidlertid av en annen oppfatning og i det lovforslag som ble fremmet for Stortinget, ble hjemmelen til å gi regler om kontantinnsats videreført. Noe feilaktig synes regjeringen å ha lagt til grunn som faktum at dette var en videreføring av regler som fortsatt ble fulgt. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag på dette punkt og uttalte at et fornuftig nivå på kontantinnsats som kunne dempe kredittopptak på impuls, kunne være fornuftig som et ledd for å styrke forbrukernes stilling.

På bakgrunn av dette, videreførte departementet i forskrift om kredittavtaler det tidligere krav om 35 prosent kontantandel for formidlede lån. Forskriften ble ikke sendt på alminnelig høring og det ble ikke foretatt noen vurdering av om størrelsen på kravet i den foreliggende markedsituasjon kunne sies å være et fornuftig nivå.

For finansieringsselskapene innebar videreføringen av kontantinnsatskravet en betydelig utfordring. Departementet gjenopplivet i realiteten en "død" bestemmelse og medlemmene kunne ikke stille seg likegyldig til dette. Endring av rutiner er imidlertid system- og ressurskrevende. Samtidig var man smertelig klar over at en håndhevelse av kravet i markedet, ville vekke negative reaksjoner hos forhandlere og kunder og dermed gi negative utslag i markedet. Finfo tok derfor initiativ til en enhetlig opptreden blant medlemmene slik at man var på plass med å følge regelverket senest fra 1.12.2011.

Finfo har også hatt kontakt med Justisdepartementet med sikte på å få til en evaluering av om 35 prosent er hensiktsmessig i dagens situasjon. Departementet lovet å se på saken, men noe forslag om endring er ikke fremmet før utgangen av 2011.

Markedsføring av låne- og kredittavtaler

Finansavtaleloven § 46 oppstiller mange og detaljerte krav til opplysninger som skal gis ved markedsføring av kredittavtaler. Foruten å oppfylle de lovpålagte kravene til informasjon, må markedsføringen dessuten utformes innenfor kravene til god markedsføringsskikk. Markedsføringen må herunder ikke være uriktig, villedende eller på annen måte i strid med kravene i markedsføringsloven.

Forbrukerombudet fører tilsyn med bestemmelsene om kreditt fastsatt i eller i medhold av finansavtaleloven. Opplysnings-

pliktbestemmelsene i finansavtaleloven ble vesentlig endret i 2010, blant annet med krav om representative eksempler. Forbrukerombudet tok i den forbindelse kontakt med finansbransjen for å komme til enighet om hva som kunne anses som representative eksempler innen de ulike låne- og kredittproduktene. Det ble avholdt en rekke møter mellom Finfo, FNO og FO som i mars 2011 resulterte i at FO ga ut Veiledning til finansavtaleloven § 46. Denne veiledningen omhandler markedsføring av låne- og kredittavtaler, og vil gjelde for alle aktører som tilbyr slike produkter til forbrukere.

Formidlingsgebyrer og Brukerstedprovisjoner

Et kortbasert betalingssystem har to brukergrupper – kortholdere og brukersteder. Både for kortholder og brukersted ligger det en verdi i ordningene. For kortholder dreier det seg om en enkel, oversiktlig og

sikker måte å gjøre opp for seg. For brukerstedene er verdien knyttet til en kombinasjon av garantert oppgjør, lett tilgjengelig kjøpekraft, effektiv betalingsmåte og redusert kontantbeholdning. Kostnadene

forbundet med systemene faller normalt tyngst på kortutsteder når det gjelder kostnader og finansiell risiko.

Et kortsystem fungerer best når det er rimelig balanse mellom antall kortholdere og antall brukersteder. For å få dette til, er det i de kortsystemene der utsteder- og innløserfunksjonen er skilt (Visa og MasterCard), etablert en ordning med formidlingsgebyr (Mulilateral Interchange Fee – MIF) mellom kortutsteder og innløser. Gebyret fastsettes som en prosentsats av hver enkelt transaksjon. Det er ikke en godtgjørelse for en utført formidlingstjeneste, men en omfordeling av inntekter mellom de to aktørene fra innløser til utsteder fordi det faller mer kostnader på utstederfunksjonen enn på innløserfunksjonen. Hensikten er å oppnå et mer vel fungerende marked med rimelig balanse mellom antall kort og antall brukersteder, sikre balansert verdiskapning i begge markeder kortvirksomheten retter seg mot, samtidig som man opprettholder nødvendig konkurranse.

Formidlingsgebyret kan være nasjonalt eller internasjonalt. De internasjonale gebyrene som gjelder grensekryssende betalinger, fastsettes av de internasjonale kortsystemene. Disse gjelder også nasjonalt med mindre annet er bestemt. I Norge fastsetter styret i Visa Norge Bankgruppe nasjo-

nale formidlingsgebyrer for Visa kort utstedt i Norge. MasterCard har en annen løsning. Her fastsetter MasterCard Management (internasjonalt) unilaterale formidlingsgebyrer som gjelder for MasterCard i Norge.

I 2008 åpnet Konkurransetilsynet sak mot Visa og MasterCard vedrørende de nasjonale multilaterale formidlingsgebyrene. Kortselskapene argumenterte, på samme måte som man har gjort overfor andre europeiske konkurransemyndigheter, for at vilkårene for unntak i konkurranseloven § 10 tredje ledd er oppfylt. Konkurranseloven § 10 er harmonisert med EØS-avtalen art 53 og EU-traktaten art 53 og et samarbeid om formidlingsgebyrene vil være lovlig dersom det fører til økonomiske eller teknologiske gevinster som kommer forbrukerne til gode og at det fører til effektivitetsgevinster som er tilstrekkelig til å oppveie det samfunnsøkonomiske tapet det konkurransebegrensende samarbeidet er egnet til å skape.

EU-Kommisjonen traff i 2007 vedtak mot MasterCard der de la til grunn at det ikke var godtgjort tilstrekkelige effektivitetsgevinster. Vedtaket er påklaget, men i påvente av ankebehandlingen inngikk MasterCard i 2009 et midlertidig forlik om at formidlingsgebyret ved grensekryssende transaksjoner ikke skal overstige 0,2 prosent for debetkort og 0,3 prosent for kredittkort. Som en del av forliket påtok MasterCard seg også til å foreta enkelte endringer i sitt regelverk. Forliket gjelder frem til avgjørelse i ankesake som kan foreligge i 2012.

I 2008 åpnet EU-kommisjonen sak mot Visa og varslet at selskapet om at det multilaterale formidlingsgebyret for grensekryssende transaksjoner var i strid med konkurranselovgivningen. I tillegg mente kommisjonen at ulike klausuler i Visa sine forretningsvilkår overfor brukerstedene forsterket den konkurransebegrensende effekt av formidlingsgebyret slik som HAC-regelen (Honour All Cards), NDR-regelen (No Discri-

mination Rule) og det at ulike kostnadselementer ble blandet sammen til et brukerstedsgebyr (blending).

Finansdepartementet ba i brev oktober 2011 Finanstilsynet om å nedsette en arbeidsgruppe som skulle se på behovet for en regulering av gebyrene til de internasjonale kortselskapene. Tilsvarende problemstillinger er tidligere vurdert av arbeidsgrupper i 2004 og 2007 som begge ganger anbefalte at man ikke satte i gang noen nasjonale reguleringer av slike gebyrer i Norge. Som foreberedelse til de forslag som arbeidsgruppen eventuelt kommer med, ble det ganske umiddelbart satt ned en gruppe under ledelse av Finfo som gikk gjennom mulige problemstillinger og presenterte disse for MasterCard Licensees Forum i desember 2011. Finanstilsynets rapport, der man anbefalte at man på nåværende tidspunkt verken regulerte brukerstedsgebyrene eller de internasjonale formidlingsgebyrene, ble lagt frem 1.2.2012.

Reisegarantifondet

Reisegarantifondet (RGF) er en stiftelse opprettet i henhold til pakkereiseloven som forvalter lovbestemte garantier stilt av arrangører og formidlere for forskuddsbetalte pakkereiser. Alle som har kjøpt en garantipliktig reise hos en som har stilt reisegaranti, kan kreve refusjon fra RGF dersom reisen blir avlyst som følge av konkurs eller akkord hos arrangøren.

I tillegg gir både finansavtaleloven § 53b og kortselskapenes interne regelverk kortkunden visse rettigheter dersom en tjeneste som er betalt med kredittkort, ikke blir levert. I prinsippet kan forbrukerkunde i et slikt tilfelle derfor kunne reise krav i 3 ulike retninger:

1. Krav mot kortutsteder etter finansavtaleloven § 54b.
2. Anmodning til utsteder om å prøve Charge Back gjennom kortsystemene.
3. Krav mot RGF.

For kortutstedere har denne situasjonen skapt usikkerhet. Det normale i en reklamasjonssituasjon, er at kunden må sannsynlig-

gjøre at han først har reklamert mot brukerstedet. Er brukerstedet konkurs, er dette ikke nødvendig. Spørsmålet har vært

om man ved kjøp av pakkereiser kan henvise kunden til først å søke dekning hos RGF?

I bransjen har det vært noen delte oppfatninger om dette. I et forsøk på avklaring, ba Finfo i februar 2011 Justisdepartementets Lovavdeling vurdere spørsmålet. Svar-

brevet trakk i retning av at kredittytterne ble fri sitt ansvar ved å henvise kunden til RGF.

Finfo tok deretter saksforholdet opp med hovedorganisasjonen Virke som organiserer reiselivsbransjen. Sammen rettet vi en hen-

vendelse til departementet om en anmodning om forskriftsendring som gjør det klart at kortselskapene kan reise regresskrav mot RGF dersom de forskutterer kundens tap. Svar var ennå ikke mottatt ved utgangen av 2011.

Restverdier på leasingbiler

I Norge etableres leasingkontrakter på personbiler gjerne med 3 års leieperiode og restverdi fra leverandør. Restverdigarantien har form av en salgsopsjon for leasing-selskapet der leverandør mot innlevering av bilen har plikt til å kjøpe denne for en på forhånd fastsatt pris. Leverandør kan ikke reise krav eller innsigelser mot leasing-selskapet begrunnet i bilens tilstand. Bakgrunnen for bestemmelsen er at leasing-selskapet ikke ønsker å ta på seg risiko knyttet til bilens markedsverdi, at det er leverandør som er nærmest til å følge opp kunden gjennom serviceprogrammet og etablerte garantiordninger fra importør. I praksis blir opsjonen benyttet så å si i alle tilfelle fordi dette er en hensiktsmessig måte for leasing-selskapet å få omsatt bilene på etter endt leieperiode.

På slutten av 2009 henvendte Norges Bilbransjeforbund seg til Finfo omkring den nærmere forståelse og rimeligheten av denne regel. Det ble påpekt at skader og unormal slitasje på interiør og karosseri (ofte kalt påkost) ikke var en del av ordinær service og utsatte bilbransjen for stor risiko. Enkelte leasing-selskaper hadde også en

praksis der de solgte de beste bilene selv og benyttet opsjonen på de med lav markedsverdi.

I 2010 ble det avholdt flere møter omkring problemstillingen og man var enige om at det viktigste tiltaket måtte være å følge kunden tettere opp under leieperioden slik at unormal slitasje og skader ble utbedret før bilen blir levert tilbake. I den forbindelse

ble man enige om å trykke en slitasjeguide som skulle gi kundene veiledning om hva som ved tilbakeleveringen kunne påregnes å bli fakturert ham som skader og/eller unormal slitasje. Det ble også enighet om at man gjennom en mer spesifisert service- og vedlikeholdsforpliktelse skulle gi kunden klarere anvisning på hvilke plikter som følger av leasingavtalen. Arbeidet ble sluttført i mars 2011.

Finanskrisen

Et offentlig oppnevnt utvalg nedsatt i 2009 etter krisen som brøt ut i de internasjonale finansmarkeder høsten 2008, avleverte sin rapport i begynnelsen av 2011 gjennom NOU 2011:1 Bedre rustet mot finanskriser. Utvalget slår fast at velfungerende finansmarkeder er sentrale i en moderne økonomi. Markedene bidrar til å kanalisere spare-

midler til de mest lønnsomme investeringsprosjektene og til omfordeling av risiko mellom aktører. Finanssystemet ivaretar også betalings- og oppgjøfsfunksjoner. Finanskriser slår derfor lett ut i realøkonomien og gir økonomisk tilbakeslag.

I en globalisert verden blir finansmarkedene

sammenvevde. Aldri tidligere har problemer i finanssektoren slått så raskt og kraftig ut i den internasjonale realøkonomien som i 2008. Av ulike årsaker var Norge blant de landene som så langt har klart seg best igjennom krisen, men den ga likevel akutte likviditetsutfordringer for bankene og norske myndighetstiltak ble iverksatt.

Utvalget foreslo i sin rapport en rekke tiltak. Disse fikk en blandet mottakelse fra flere hold og i særdeleshet fra finansbransjen. Det ble pekt på at næringens internasjonale karakter gjør at regulering og tilsyn må skje internasjonalt og gjennom bedre løsninger for enhetlig krisehåndtering. Ønsker man en norsk finansnæring, er det lite rom for norske særløsninger – norske løsninger må følge det man internasjonalt er blitt enige om. Det ble oppfattet som en mangel ved utvalgets utredning at man ikke fokuserte mer på tiltak for å gjøre finansiell stabilitet i Norge mindre avhengig av situasjonen i andre land.

Nytt soliditetsregelverk

Finanskrisen utløste et omfattende og bredt regelverksarbeid internasjonalt. Kapitaldekningsreglene ble ansett for å være for dårlige og reguleringen av likviditetsrisiko lite tilfredsstillende. Videre kom det kritikk mot insentivsystemene i finanssektoren og det ble pekt på at regnskapsreglene kunne bidra til å forsterke svingningene i finansforetakenes resultater.

Etter at dette hadde vært drøftet på G20-møter i 2009, la Baselkomiteén senhøstes 2009 frem forslag til endrede kapital- og likviditetsregler som gradvis skulle innføres i perioden 2013-19. Etter at forslagene

hadde vært på høring og gjenstand for omfattende beregningsstudier, ble en endelig anbefaling lagt frem i juli 2010 – det såkalte Basel III.

Hovedtrekkene i anbefalingen er som følger:

Kapitaldekning

For å styrke sektorens evne til å absorbere tap og tåle finansielle og realøkonomiske sjokk, forslås strengere krav til foretakenes kjernekapital. Ren kjernekapital (common equity – aksjekapital og tilbakeholdt overskudd) skal utgjøre 4,5 prosent og annen kjernekapital (Tier 1) skal utgjøre 6 prosent

av beregningsgrunnlaget (risk weighted assets). Dette innebærer en klar skjerping i forhold til dagens minstekrav på henholdsvis 2 prosent og 4 prosent.

Kapitalbuffere

For å dempe virkningen av økonomiske og finansielle sjokk, foreslås krav om to ulike kapitalbuffere. Det ene er en kapitalbevaringsbuffer (capital conservation buffer) på 2,5 prosent som kommer på toppen av kapitaldekningskravet og er ment å dekke tap og sikre at kapitalen ikke faller under minimumskravet i kraftige nedgangsperioder. Bufferen skal være på 2,5 prosent og innebærer i realiteten at man må ha en kjernekapital på 7 prosent og en totalkapitaldekning på 10,5 prosent. I tillegg innføres en motsyklisk buffer (countercyclical buffer) på mellom 0 og 2,5 prosent når kredittveksten er sterk. Meningen med disse kravene er at man særlig i gode tider skal bygge opp reserver for å tåle dårligere tider.

Uvektet egenkapital

Det innføres et krav til uvektet egenkapitalandel (leverage ratio) som et supplement til de risikobaserte kapitalkravene. Siden kravet er uvektet, vil det slå særlig sterkt inn på foretak som i dag har lån med liten risiko, for eksempel boliglån. Kravet er definert

som forholdet mellom institusjonens egenkapital og et nærmere spesifisert eksponeringsmål. Dette kravet skal endelig utføres i 2017 og gjøres gjeldende i 2018.

Likviditetskrav

Høsten 2008 sluttet penge- og obligasjonsmarkedene å fungere, og prisen på likviditet og finansiering steg dramatisk. Omfattende kvalitative krav er allerede innført og det vil også komme kvantitative krav. Først gjennom en kortsiktig likviditetsindikator Liquidity Coverage Ratio (LCR) i 2015 og senere en langsiktig Net Stable Funding Ratio (NSFR) i 2018.

Mens kapitalkravene i Basel II er basert på risikoen for den enkelte bank, er det fundamentalt nye ved Basel III at det også omfatter kapitalkrav for dekning av nasjonal systemrisiko. En slik makroøkonomisk tilnærming representerer en helt ny tenkning når det gjelder regulering av kredittinstitusjoner.

Implementering

EU-kommisjonen la 20.7.2011 frem forslag om nytt regelverk for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak som implementerer Basel III i Europa. Regelverket – omtalt som CRD IV – skal etter planen gjelde fra 1.1.2013. I Norge vil regelverket også gjelde for finansieringsselskaper som ikke er kredittinstitusjoner, og for finanskonsern.

I tillegg til å gjennomføre Basel III, innebærer forslaget i CRD IV en fullharmonisering av regelverket der nasjonale myndigheters muligheter til å stille strengere krav begrenses. Det gjeldende EU-dir 2006/48 erstattes av en forordning og et direktiv. Forordningen retter seg mot foretakene direkte og inneholder Basel II og III kravene til ansvarlig kapital, likviditet og offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3), samt bestemmelser om store engasjementer. Direktivet gir mer generelle virksomhetsregler for institusjonene og regulerer myndighetenes tilsynspraksis (Pilar 2).

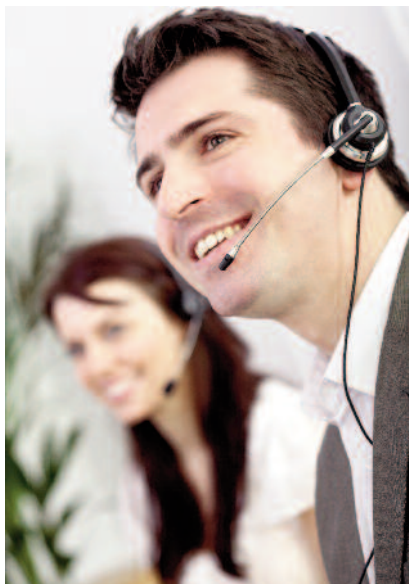
I likhet med Basel III skal CRD IV tre i kraft 1.1.2013. Norske banker og finansieringsforetak ligger godt an til å oppfylle de skjerpede kravene til kapitalnivåer, men de må trolig styrke sin kjernekapitaldekning ytterligere på grunn av bufferkravene og eventuelle tilleggskrav etter Pilar 2. Hybrid- og tilleggskapital utstedt av norske foretak har insentiver til innløsning som ikke er forenlig med de nye reglene, og må derfor erstattes av kapital med høyere kvalitet. Et uvektet kapitalkrav vil slå sterkt ut for de som har spesialisert seg på lån til lavrisikosegmenter som boliglån. Lite marked for norske statsobligasjoner innebærer at foretakene vil få utfordringer med å tilfredsstille de nye likviditetskravene.

Finanstilsynet nedsatte i 2011 en referansegruppe der også Finfo deltar for å håndtere problemstillinger som dukker opp ved implementeringen av regelverket for norske forhold.

Finansagenter

Finansieringsselskapene har tradisjonelt hatt et begrenset ekspedisjonsnett og mye av kreditten ytes gjennom samarbeidende forhandlere og agenter. Agentvirksomhet er – i motsetning til ren låneformidling (meglervirksomhet) – ikke direkte regulert av offentlige myndigheter. I stedet har man valgt å anse dette som en form for outsourcing av egen virksomhet og forsøkt å regulere dette via den reelle kredittyter i form av rundskriv fra Kredittilsynet (nå Finanstilsynet). Alle agenter er i markedsføringen av ulike låneprodukter forpliktet til å opplyse hvem de opptre på vegne av.

Agentbegrepet favner vidt. Det omfatter ikke bare agenter som tilbyr lån som hovedbeskjeftigelse (heltidsagent), men også butikker som tilbyr kreditt i forbindelse med salg av varer (aksessoriske agenter). Agenten kan være tilknyttet en bestemt kredittyter gjennom en eksklusivitetsavtale eller han kan opptre på vegne av flere ulike

kredittytere (fri agent). Uansett er agenten å anse som kredittyters medhjelper og det må trekkes en grense mot uavhengige meglere (låneformidlingsvirksomhet) som er

regulert og utløser et krav om sikkerhetsstillelse på 25 millioner kroner og en grense mot rådgivning som innebærer å være kundens medhjelper. Etter finansavtaleloven § 88 kan en agent kun kreve vederlag fra kredittyter, mens en rådgiver etter § 90 kun kan kreve vederlag fra kunden. I motsetning til agenten, skal en rådgiver opptre upartisk i forhold til aktuelle kredittytere og han kan ikke honoreres for innsendte lånesøknader. For agenter som opptre på vegne av flere kredittytere, kan nok dette av og til være problematisk.

Like før nyttår 2010 presiserte Finanstilsynet i Rundskriv 16/2009 hvordan regelverket er å forstå. Alle finansinstitusjoner ble pålagt å utarbeide skriftlige avtaler i samtlige agentforhold og å opprette registre på sine hjemmesider med oversikt over alle agenter som opptre på vegne av finansforetaket. Gjennom 2011 arbeidet Finfo gjennom FNO's dokumentutvalg med å utarbeide forslag til mønster for slike avtaler.

Merverdiavgiften

Innføringen av generell merverdiavgift på tjenester i 2001 skaper fortsatt utfordringer for finansbransjen. Hovedregelen er nå at det skal beregnes merverdiavgift ved all tjenesteomsetning, med mindre tjenesten er spesielt unntatt i loven. Finansielle tjenester er fortsatt unntatt avgift, men flere tilknyttede tjenester er blitt avgiftspliktige. I 2009 ble det vedtatt en ny merverdiavgiftslov med virkning fra 1.1.2010. Dette var imidlertid kun en mer teknisk oppdatering og er ikke ment å innebære realitetsendringer.

Unntaket for finansielle tjenester reiser i praksis flere problemer enn det løser.

Dette gjelder for det første en del av de tjenester som finansinstitusjonen selv leverer til sine kunder og om disse skal betraktes som finansielle avgiftsfrie tjenester eller administrative avgiftspliktige tjenester. Ennå mer problematisk er merverdiavgiften på de tjenester institusjonen kjøper inn fra underleverandører og som i mange tilfelle er en nødvendig del av den finansielle tjeneste institusjonen produserer – for eksempel datatjenester. Påløpt merverdiavgift er ikke fradragsberettiget ved produksjon av finansielle tjenester og vil fremstå som en skjult og fordyrende avgift næringskunder ikke får fradrag for.

Fordeling av inngående avgift på fellesanskaffelser

Mange finansieringsselskaper har både avgiftspliktig (typisk leasing) og avgiftsfri omsetning (lån). Inngående mva kan trekkes fra i den grad kostnaden har en relevant og naturlig tilknytning til virksomhet som faller innenfor mva-lovens område. Dersom en anskaffelse er foretatt under ett (fellesanskaffelser) blir det nødvendig å fordele kostnaden - mva-loven § 8-2 (gammel lov § 23).

Tidligere Forskrift 18 (F18) ga nærmere regler om fordeling av inngående avgift. Hovedregelen var antatt bruk, men i § 3 var det på den annen side gitt en regel om at inngående avgift på varer og tjenester som anskaffes til bruk under ett for virksomhetens felles drift, kunne fradras for så stor del som svarer til den avgiftspliktige omsetning i forhold til virksomhetens samlede omsetning i siste regnskapsår (omset-

ningsfordeling). De fleste finansforetak valgte å gjøre bruk av sjablongregelen da dette ga en enkel og praktisk fordeling med lite innslag av skjønn.

I en konkret sak (KMVA 2008-6131) satte imidlertid Klagenemnda for merverdiavgift sjablongregelen til side og nektet fradrag basert på omsetning. Etter å ha innhentet en ekstern juridisk betenkning, anmodet Finfo høsten 2008 Finansdepartementet om å gjøre om på vedtaket. Uheldigvis ble imidlertid departementets omgjøringsadgang av vedtak i klagenemnda fjernet i 2009. Departementet kunne derfor ikke etterkomme anmodningen.

Den konkrete saken ble brakt inn for domstolene, men tingretten opprettholdt i sin dom i mai 2011 klagenemndas avgjørelse.

I mellomtiden hadde imidlertid Finfo valgt en annen strategi. En var kjent med at spørsmålet om hvilke fordelingsnøkler som skulle legges til grunn ved fellesanskaffelser, rent generelt reiste betydelige praktiske problemstillinger for avgiftsmyndighetene og etter hvert hadde resulterte i en lang rekke rettstvister som til dels hadde gått helt til Høyesterett. Regelverket fremsto derfor

som vanskelig tilgjengelig og lite forutsigbart. Finansdepartementet hadde ved ulike anledninger gitt uttrykk for at dette var problematisk både for de næringsdrivende og for håndhevningsmyndighetene. Etter Finfo's oppfatning var det nå en fare for at denne usikkerheten ville forplante seg til hele finansbransjen som utgjør en betydelig sektor når det gjelder delt virksomhet.

Etter forutgående samtaler med Finansdepartementet oversendte derfor Finfo i oktober 2010 et større notat der man gikk gjennom problemstillingen og med forslag om hvordan man kunne løse dette på en hensiktsmessig måte innenfor gjeldende regelverk. Departementet ga positiv tilbakemelding til arbeidet og ga uttrykk for interesse av å gå videre med dette. Et før-

ste møte ble avholdt med departementet i januar 2011. Som en konsekvens av dommen i mai 2011, ba Finfo departementet om å henstille til den ytre etat at man inntil videre ikke setter til side fordeling etter omsetning.

Internasjonale regnskapsregler

Leasing

International Accounting Standards Board (IASB) og US Financial Accounting Standards Board (FASB) har i lang tid arbeidet med å utarbeide en ny internasjonal standard for regnskapsføring av leasing til erstatning for IAS 17. Bakgrunnen har vært et ønske fra investorer og andre brukere av regnskapsmateriale om å forbedre rapporteringen av leasing i internasjonale regnskapsstandarter som IFRS (International Financial Reporting Standards) og US-GAAP (Generally Accepted Accounting Principles). Et annet ønske har også vært å få en samordning av disse regelsettene og likt regnskapsspråk i Europa og USA.

I dag er det bare verdier og forpliktelser knyttet til *finansielle* leasingkontrakter som fremkommer i balansen. *Operasjonelle* leasingavtaler håndteres kun i resultatregnskapet. Den ulike håndteringen reiser følgende problemstillinger:

- Mange regnskapsbrukere mener at alle leiekontrakter gir opphav til eiendeler og forpliktelser som bør balanseføres i finansregnskapet. Rutinemessig må derfor disse justere regnskapstallene ut i fra kunnskap om effekten av operasjonelle leasingavtaler.
- Skillet mellom operasjonelle og finansielle leasingavtaler innebærer et kunstig skille mellom leasingkontrakter som i realiteten er svært like. Dette gjør det vanskelig å sammenligne regnskap.
- Den ulike regnskapshåndteringen gir

grunnlag for å tilpasse kontraktene slik at spesielle regnskapsmessige virkninger oppnås.

Etter å ha sendt ut et Discussion Paper (DP) for kundens håndtering av leieavtaler i mars 2009, inkom det i alt over 300 kommentarer som ble innarbeidet i en Exposure Draft (ED) som ble lagt frem i august 2010. I motsetning til DP'en hadde man nå innarbeidet en anbefaling også for utleiers regnskapshåndtering. Dette innebar at det inkom en rekke nye kommentarer som tidligere ikke var evaluert. Konsekvensen var at IFRS/FASB trakk tilbake ED'en og kunngjorde at en revidert ED vil bli lagt frem sommeren 2012. En konsekvens av fremgangsmåten ble at i siste omgang ble fokuset i stor grad flyttet fra kundens håndtering til utleiers håndtering. Det er lite trolig at den nye ED vil inneholde de store forskjeller for kundens regnskapsrapportering sammenlignet med førsteutkastet.

Finansielle instrumenter

Standarden for regnskapsføring av finansielle instrumenter (IAS 39) – herunder lån – har i lang tid vært utsatt for kritikk. Innvendingen har i hovedsak gått på at standarden er for regelbasert og for komplisert å anvende, samt at de løsninger som standarden gir, ikke i tilstrekkelig grad gir brukerne nyttig informasjon. Kritikken tiltok under finanskrisen.

Det ble derfor besluttet å foreta en helhetlig gjennomgang erstatte IAS 39 med

en ny standard IFRS 9. Prosjektet er tredelt:

1. klassifisering og måling
2. nedskrivning av finansielle instrumenter
3. sikringsbokføring

Et viktig element under pkt 1 er om finansielle instrumenter skal vurderes til amortisert kost (utgangspunkt i balanseført verdi ved første gangs måling justert for motatte avdrag/eventuelle tap) eller til virkelig verdi (fair value option). Utlån på ordinære vilkår skal normalt regnskapsføres til amortisert kost.

Banklovkommisjonen

Hovedarbeidet for den regjeringsoppnevnte Banklovkommisjonen består i å gjennomgå i full bredde finansinstitusjons- og kredittlovgivningen med sikte på modernisering, samordning og til dels foreslå ny lov-

givning. Kommisjonen ble opprettet i 1990. Finfo var tidligere medlem i kommisjonen, men gikk ut i 2000. I perioden 2006 – 2012 var Finfo igjen representert i kommisjonen:

Kommisjonen har så langt fremlagt 23 utredninger:

1. NOU 1994:11 – Finansavtaler og finansoppdrag	13. NOU 2005:15 – Obligatorisk tjenestepensjon
2. NOU 1995:25 – Sikringsordninger og offentlig administrasjon av finansinstitusjoner	14. NOU 2006:12 – Felles Pensjonskasser
3. NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v.	15. NOU 2006:17 – Kredittforening som konsernspiss
4. NOU 1998:14 – Finansforetak m.v.	16. NOU 2007:01 – Meglerprovisjon i forsikring
5. NOU 1999:31 – Oppkjøp og inndrivning av fordringer m.v.	17. NOU 2007:05 – Frarådningsplikt i kredittkjøp
6. NOU 2001:23 – Finansforetakenes virksomhet	18. NOU 2007:17 – Individuell pensjonsordning
7. NOU 2001:24 – Ny livsforsikringslovgivning	19. NOU 2008:13 – Eierkontroll i finansinstitusjoner
8. NOU 2002:14 – Finansforetakenes virksomhet II	20. NOU 2008:20 – Skadeforsikringsselskapenes virksomhet
9. NOU 2002:21 – Oppsigelse av forsikringsavtaler	21. NOU 2008:21 – Nettbankbasert betalingsoverføring
10. NOU 2003:11 – Konkurranselov i kollektiv livsforsikring	22. NOU 2009:02 – Kapital- og organisasjonsformer i sparebanksektoren.
11. NOU 2003:28 – Kjønnss- og aldersnøytralitet i kollektive pensjonsordninger	23. NOU 2010:06 – Pensjonslovene og folketrygden 1
12. NOU 2004:24 – Pensjonskasselovgivning. Konsolidert forsikringslov.	24. NOU 2011:08 – Ny finanslovgivning

Finansavtaler

Kommisjonens første innstilling NOU 1994:19 – Finansavtaler og finansoppdrag resulterte i lov 5.6.1999 nr 49 om finansavtaler og finansoppdrag. Denne trådte i kraft 1.7.2000. Loven gjelder ikke leiefinansiering (leasing).

I 2007 la Banklovkommisjonen i NOU 2007:5 frem forslag om at en bestemmelse lik frarådningsplikten i finansavtaleloven, også ble innført i kredittkjøpsloven. Dette ble gjort i 2008 med virkning fra 1. januar 2009.

I 2008 la Banklovkommisjonen i NOU 2008:21

frem forslag om endringer i finansavtaleloven om ansvarsregulering ved nettbankbasert betalingstjenester ved feilbruk fra kundens side og uvedkommendes misbruk av nettbankkonti. Forslaget er foreløpig ikke lagt frem for Stortinget.

I 2009 ble finansavtaleloven kap 2 vesentlig som følge av implementering av Payment Services Directive (PSD).

Betalingssystemer m.v.

Banklovkommisjonen arbeidet deretter med spørsmål knyttet til offentligrettslig regulering av aktørene innen betalingsformidling. Arbeidet resulterte i NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v. Ny lov ble vedtatt 17. desember 1999.

Opprinnelig var det foreslått at også betalingssystemer som ikke var knyttet opp til kundekonti i banker eller finansieringsforetak skulle omfattes av reguleringen – for eksempel oljeselskapenes og varehuskjeders kortsystemer. Dette ble imidlertid utelatt i den endelige lovtekst.

Institusjonslovgivningen – finansforetak m.v.

En sentral del av Kommisjonens arbeid består i å samordne og revidere finansinstitusjonslovgivningen i sin alminnelighet. Av praktiske årsaker er dette arbeidet blitt inndelt i flere delutredninger.

NOU 1998:14 tar for seg mange problemstillinger av særskilt interesse for medlemsselskapene. Dette gjelder bl.a. endret lovdefinisjon av finansieringsselskap, muligheten for at en bank skal kunne eie en annen mer spesialisert bank og mulighet for norske finansieringsselskaper til å delta med omfattende eierandeler i selskaper som tilbyr selgerkreditt (joint venture). Det legges også opp til en enklere organstruktur enn i dag i det representantskapet foreslås fjernet og kontrollkomité/tilsynsutvalg skal bortfalle som obligatorisk organ.

NOU 2001:23 utfyller i større detalj det mer rammeorienterte regelverket. Kommisjonen har her bl.a. vurdert regler for finansforetaks virksomhet med hensyn til totalkundeavtaler, bruk av kundeinformasjon innad i konsern, krav til kredittvurdering, bortsettning av arbeidsoppgaver, mulighetene for verdipapirisering i det norske finansmarked m.v.

NOU 2002:14 er en videreføring av det arbeidet som ikke ble ferdigbehandlet i den 4. og 6. utredningen. Her har man behandlet utbytte og konsernbidrag, finansforetaks eie av aksjer, andeler og fast eiendom, tvisetlingsordninger, overnasjonale tilsynsmyndigheter, fjernsalg av finansielle tjenester og tiltak mot hvitvasking av penger.

NOU 2008:13 gjennomfører EU's direktiv (EU-dir 2007/44) om prosedyreregler for erverv økte eierandeler i den finansielle sektor i norsk lov. For Norges vedkommende er disse tiltakene foregrepet gjennom lovendringer i 2003 på bakgrunn av NOU 2002:14

NOU 2009:2 tar for seg spesielle problem-

stillinger knyttet til rammevilkår for sparebankene.

NOU 2011:8 inneholder Banklovkommissionens utkast til en samlet lov om finansforetak og finanskonsern mv. og inkluderer forslag fremmet i Utredning nr. 4, 6, 8, 15, 19 og 22. Forslaget er på nær tusen sider og vil på sikt erstatte lov 10.6.1988 nr. 40 om

finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner.

Utredning nr. 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20 og 23 har i stor grad beskjeftiget seg med forsikrings- eller pensjonsmessige spørsmål av mindre betydning for finansieringsselskapene.

Finansskole – organisert undervisningstilbud for ansatte i medlemsselskapene

Finansieringsselskapenes Forening har i mange år hatt et permanent og systematisk undervisningsopplegg for ansatte i medlemsselskapene. Kursopplegget er under konstant evaluering i eget Kursutvalg for å gi et enhetlig og best mulig undervisningsopplegg skreddersydd for vår bransje.

Hovedkurset (Finansskolen) er delt inn i kurs for nybegynnere og viderekomne. Kursene for nybegynnere gir en grunnleggende innføring i en rekke sentrale emner og produkter innenfor leasing og lån, factoring og kundeservice. De viderekomne kursene er hevet noe i vanskelighetsgrad i forhold til tidligere og er ment for ansatte med noen års erfaring i bransjen. Undervisningen gis av dyktige fagfolk med lang erfaring fra bransjen kombinert med oppgaver i løpet av kursdagene, også hjemmeoppgaver, slik at selvstudium blir en viktig del av undervisningsopplegget. Etter hvert kurs er det eksamen i form av en prosjektoppgave. Det gis karakteren Bestått/Ikke bestått, med vitnemål til dem som består.

Rettslige rammebetingelser for finansieringsselskaper

Fra 1976 har det vært nødvendig med offentlig tillatelse (konsesjon) for å drive eller medvirke til finansieringsvirksomhet.

Lovverket om finansieringsselskaper kan deles inn i to hovedgrupper:

1. offentligrettslig regulering av virksomheten
2. privatrettslig regulering av forholdet mellom institusjon og kunde

Mer om finansinstitusjonenes rettslige rammebetingelser er tilgjengelig på for- eningens hjemmesider <http://www.finno.no/>. I denne årsberetning redegjøres bare for enkelte hovedtrekk samt spesielle forhold som skjedde i 2011.

Offentligrettslig regulering

Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner av 10. juni 1988 nr. 40 inneholder de sentrale bestemmelser for bransjen. Etter denne loven kan finansieringsvirksomhet i Norge kun drives av:

- forretnings- og sparebanker
- finansieringsselskaper
- kredittforetak
- forsikringsselskaper
- kredittinstitusjoner med konsesjon innen EØS-området
- andre utenlandske kredittinstitusjoner som har særskilt tillatelse

Banker og forsikringsselskaper har egne særlover som regulerer og gir mer detaljerte bestemmelser om organisering og virksomhet. For finansieringsforetak – som er en fellesbetegnelse på finansieringsselskaper og kredittforetak – er det gitt spesialregler i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 3.

Låneformidlingsvirksomhet er ikke konsesjonspliktig, men meldepliktig etter lovens

kapittel 4. Låneformidlere må stille sikkerhet. Låneagenter er ikke regulert direkte, men reguleres indirekte gjennom tilsynet med oppdragsgiver. I tillegg er det enkelte bestemmelser i finansavtaleloven kap. 6. Forhandlere som tilbyr finansiering av kjøpet på vegne av ekstern kredittgiver, regnes som låneagent.

I alt er det med hjemmel i finansieringsvirksomhetsloven gitt 34 materielle forskrifter med hjemmel i denne loven.

I 2011 ble det gjennomført 2 endringer i lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner:

1. lov 24. juni 2011 nr 31 som erstattet henvisningen til kredittkjøpsloven i § 2-12 sjette ledd med en henvisning til finansavtaleloven siden kredittkjøpsloven ble opphevet 7.5.2010.
2. lov 18. november 2011 nr 42 i forbindelse med implementering av EU-dir 2009/110 om e-pengeforetak. Endringen innebar at lov om e-pengeforetak ble opphevet og reguleringen flyttet inn i finansieringsvirksomhetsloven.

Banklovkommisjonen fremla i mai 2011 forslag til ny finanslovgivning – NOU 2011:8. Utredningen er på drøyt 1000 sider og vil med tiden erstatte eksisterende finansieringsvirksomhetslov.

Etter *lov om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel av 7. des. 1956 nr 1*, er finansieringsselskapene underlagt offentlig tilsyn. Tilsynet gjennomføres av Finanstilsynet som skal se til at de institusjoner de har tilsyn med, virker på en betryggende og hensiktsmessig

måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, samt den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter. Som ledd i tilsynsvirksomheten kan Finanstilsynet gi bindende pålegg.

Lov om merverdiavgift av 19. juni 2009 nr 58 med tilhørende forskrifter er av stor betydning for finansieringsselskapene da leasing og store deler av factoringvirksomheten er avgiftspliktige tjenester. For leasing har dette lenge vært tilfelle da leasing i avgiftssammenheng er å anse som en avgiftspliktig utleietjeneste. For factoring er avgiftsplikten av nyere dato da de administrative deler av tjenesten ble gjort avgiftspliktig gjennom den generelle merverdiavgiftsreformen av 1.7. 2001.

Privatrettslig regulering

Lov om finansavtaler og finansoppdrag av 25. juni 1999 nr 46 regulerer sentrale former for avtaler om finansielle tjenester som tilbys publikum av finansinstitusjoner – herunder innskudd, betalingstjenester, utlån og kausjon. Når kunden er forbruker vil lovens bestemmelser normalt ikke kunne fravikes gjennom avtale. Loven gjelder ikke leasing, factoring og kreditttyting som faller innunder kredittkjøpsloven. Reglene om kausjon gjelder imidlertid uansett om lånet/kreditten faller innenfor eller utenfor loven.

Loven ble vesentlig endret i 2010 i forbindelse med implementeringen av Forbrukerkredittdirektivet – Dir 2008/48/EF. *Lov om kredittkjøp av 21. juni 1985 nr 82* ble samtidig opphevet og samordnet med finansavtaleloven.

Statistikk

ULIKE UTLÅNSTYPER I MILL. KRONER OG PST. AV BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

År	Leasing		Factoring*		Kredittkort		Billån/øvrige utlån		I alt	
	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.
1994	8 625	33 %	2 969	11 %	3 844	15 %	10 827	41 %	26 265	100 %
1995	12 158	39 %	3 313	10 %	4 459	14 %	11 644	37 %	31 574	100 %
1996	15 168	38 %	3 741	9 %	5 037	13 %	15 920	40 %	39 866	100 %
1997	20 029	42 %	1 561	3 %	5 507	12 %	23 787	43 %	50 884	100 %
1998	23 716	38 %	1 850	3 %	6 470	10 %	30 836	49 %	62 872	100 %
1999	25 837	46 %	1 919	3 %	8 272	15 %	19 687	35 %	55 715	100 %
2000	31 182	48 %	2 096	3 %	9 669	15 %	22 028	34 %	64 975	100 %
2001	37 372	50 %	2 671	4 %	10 735	14 %	24 096	32 %	74 874	100 %
2002	39 447	49 %	2 869	4 %	10 822	13 %	28 021	34 %	81 159	100 %
2003	40 764	47 %	3 285	4 %	12 552	14 %	30 506	35 %	87 107	100 %
2004	47 136	46 %	3 928	4 %	16 004	16 %	35 973	35 %	103 041	100 %
2005	56 054	46 %	4 627	4 %	18 077	15 %	42 028	35 %	120 786	100 %
2006	65 765	47 %	6 269	5 %	20 476	15 %	46 317	33 %	138 827	100 %
2007	74 656	47 %	7 626	5 %	23 719	15 %	53 152	33 %	159 153	100 %
2008	84 557	49 %	6 745	4 %	26 373	15 %	55 556	32 %	173 231	100 %
2009	79 129	48 %	4 940	3 %	28 028	17 %	53 983	32 %	166 080	100 %
2010	80 489	46 %	4 918	3 %	29 651	17 %	59 243	34 %	174 301	100 %
2011	84 522	44 %	5408	3 %	31 376	17 %	69 277	36 %	190 583	100 %

* P.g.a. endringer i regnskapsforskriften er tall for perioden 94-96 ikke sammenlignbare med senere år.

FACTORINGSTATISTIKK (inkl. bloc factoring)

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

Tall i millioner kroner

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Omsetning	76 793	94 325	133 577	147 222	126 799	117 883	126 944
Risikoavdekkede fordringer	1 945	2 578	2 187	1 777	1 121	1 071	1 098
Utlån utover eller uten risikoavdekning	2 682	3 691	5 439	4 968	3 819	3 847	4 130
Margintrekk	381	349	633	316	264	242	3 882
Totale factoringutlån	4 246	5 920	6 993	6 429	4 676	4 676	5 020

KORTSTATISTIKK 2011

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

Omsetning (millioner kroner)

	Varekjøp totalt	Kontantuttak totalt	Sum totalt	Herav; Varekjøp utland	Herav; Kontantuttak utland	Herav; Sum utland
Internasjonale betalingskort	36 636	5 267	41 903	18 914	1 949	20 863
Internasjonale kredittkort	63 271	16 176	79 447	30 375	3 349	34 724
Nasjonale kredittkort	1 371	136	1 507	11	0	11
Internasjonale debetkort	59 106	16 927	76 033	49 866	16 795	66 661
Sum omsetning	160 384	38 508	198 890	83 705	22 986	122 259

Medlemsfortegnelse pr. mars 2012

Selskap	Postadresse	Telefon	Fax	www
BB Finans ASA	Postboks 103 – Minde, 5821 BERGEN	05115	55 27 40 01	www.bbf.no
BMW Financial Services NUF	Postboks 1, 1330 FORNEBU	67 11 80 00	67 11 80 01	www.bmw.no/finansiering
Brage Finans AS	Postboks 113, 5804 BERGEN	55 61 00 50	55 61 00 51	www.brage.no
De Lage Landen Finans Norge	Postboks 184, 1325 LYSAKER	67 18 70 00	67 18 70 01	www.delagelanden.com
DNB Finans	Stranden 21 Aker Brygge, 0021 OSLO	03000		www.dnb.no
Diners Club Norge, filial av Diners Club Nordic AB	Postboks 203 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 53 00	21 01 53 01	www.dinersclub.no
EnterCard AS	Postboks 6783 St. Olavs plass, 0130 OSLO	21 31 66 00	21 31 66 01	www.entercard.no
EuroCard, filial av Eurocard AB	Postboks 382 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 53 20	21 01 53 01	www.eurocard.no
Finaref AS	Postboks 555, 1411 KOLBOTN	66 99 77 67	66 99 77 33	www.finaref.no
Fokus Leasing	Postboks 4700, 7466 TRONDHEIM	06030	85 40 79 85	www.fokusleasing.no
Folkia AS	C. J. Hambros Plass 2C, 2.etg., 0164 OSLO	22 83 28 01		www.folkia.no
Forso Norge NUF	Postboks 573, 1411 KOLBOTN	66 99 71 00	66 99 77 33	www.forso.no
AS Finansiering	Postboks 7203 Majorstuen, 0307 OSLO	22 59 14 00	22 69 35 40	www.finansiering.no
Handelsbanken Finans NUF	Postboks 1342 Vika, 0113 OSLO	22 39 70 00	22 39 71 50	www.handelsbanken.no
Ikano Bank SE, Norge	Postboks 295, 1372 ASKER	66 85 86 00	66 85 86 01	www.ikanobank.no
Landkreditt Finans AS	Postboks 7833, 6022 ÅLESUND	70 15 40 00	70 15 40 01	www.landkredittfinans.no
LeasePlan Norge AS	Postboks 6019 Etterstad, 0601 OSLO	23 06 98 00	23 06 98 01	www.leaseplan.no
Møre Finans AS	Postboks 121, 6001 ÅLESUND	70 11 30 00	70 11 33 22	www.sbm.no
Nordea Finans Norge AS	Postboks 1166 Sentrum, 0107 OSLO	22 48 66 00	22 48 55 10	www.nordeafinans.no
Santander Consumer Bank AS	Postboks 177, 1325 LYSAKER	21 08 30 00	21 08 33 56	www.santander.no
Scania Finans AB – Filial Norge	Postboks 250 Leirdal, 1011 OSLO	22 79 34 00	22 32 30 00	www.scania.no
SEB Kort AB, Oslofilialen NUF	Postboks 381 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 53 50	21 01 53 01	www.seb.no
SG Finans AS	Postboks 105, 1325 LYSAKER	21 63 20 00	21 63 21 64	www.sgfinans.no
Siemens Financial Services AB NUF	Postboks 1 Alnabru, 0613 OSLO	22 63 49 00	22 63 47 10	www.siemens.no
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	Postboks 6801, 9298 TROMSØ	02244	77 62 23 71	www.snnfinans.no
Sparebank 1 Finans Østlandet AS	Postboks 223, 2302 HAMAR	62 51 21 00	62 52 77 80	www.sb1fo.no
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	Postboks 1347 Sentrum, 6001 ÅLESUND	70 11 36 00	70 11 36 80	www.factoring.no
SpareBank 1 SMN Finans AS	7467 TRONDHEIM	73 58 63 30	73 58 54 76	www.smnfinans.no
SpareBank 1 SR-Finans AS	Postboks 114, 4065 STAVANGER	04002	51 95 65 54	www.sr-finans.no
Sparebanken Sogn og Fjordane	Postboks 113, 6801 FØRDE	57 82 97 00	57 82 97 01	www.ssf.no
Svea Finans NUF	Postboks 6601 Etterstad, 0607 OSLO/ Brøsetveien 168, 7048 TRONDHEIM	21 54 24 00	21 54 24 01	www.sveafinans.no
Teller AS	Postboks 333 Skøyen, 0213 OSLO	815 00 400	815 00 401	www.teller.no
Terra Finans og Kredittdbank AS	Postboks 2349 Solli, 0201 OSLO	22 87 81 00	22 87 80 70	www.terra.no
Toyota Kreditbank GmbH NUF	Postboks 704, 3003 DRAMMEN	32 20 84 00	32 20 84 50	www.toyotafinans.no
Volkswagen Møller Bilfinans AS	Postboks 46 Kjelsås, 0411 OSLO	24 03 33 01	24 03 34 66	www.bilfinans.no

Foreningens organisering

Styret

Formann:	Morten Guldhaug	DNB Finans
Viseformann:	Carsten Thorne	SG Finans AS
	Erik Kongelf	Santander Consumer Bank AS
	Sjur Loen	Nordea Finans Norge AS
	Hermod Bakkejord	Sparebank 1 Finans Nord-Norge AS
	Rolf Sten Andersen	SEB Kort AB, Oslofilialen
Varamedlemmer	Andreas Flognfeldt	Terra Finans og Kredittbank AS
	Trine Fridén Huseby	Handelsbanken Finans

Valgkomiteen

	Terje Skagseth	Sparebank1 SMN Finans AS
	Arne Hodnefjell	SG Finans AS
	Tom Kirkeby	DNB Finans
Varamedlem	Tore Haugstvedt	Nordea Finans Norge AS

Administrasjonen

Anne-Lise Løfsgaard	Adm. dir.
Jan Fr. Haraldsen	Direktør
Torill Alsaker	Konsulent

Finansieringsselskapenes Forening